

VINERI 11 APRILIE 2003 • ANUL LIII NR. 15

FOAIA
românească
SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

0 zi în care Aradul a indicat direcția

„Atmosfera caldă a locului natal este prezentă doar în visurile mele”

„Micherechiul este pe calea cea bună”

CALENDAR ORTODOX

14 aprilie, luni – Sf. Martin Mărturisitorul, Episcopul Romei; Sf. Mc. Tomaida.
 15 aprilie, marți – Sfinții Apostoli: Aristarh, Pud și Trofim.
 16 aprilie, miercuri – Sf. Mc. Fecioare Agapia, Irina și Hionia.
 17 aprilie, joi – Cuv. Simeon și Acachie, Episcopii, Avdela preotul și Adrian.
 18 aprilie, vineri – Cuv. Ioan, ucenicul Sfântului Grigorie Decapolitul; Sf. Cosma episcopul.
 19 aprilie, sâmbătă – Cuv. Ioan de la Lavra Veche; Sf. Pafnutie. (Sâmbăta lui Lazăr – Pomenirea morților).
 20 aprilie, duminică – (†) Intrarea Domnului în Ierusalim; (†) Sf. Teotim, Episcopul Tomisului; (Dezlegare la Pește – Denie). Duminica a VI-a din Post.

Citatul săptămânii

„Când se află omul în momentele hotărâtoare ale vieții, nu-l mai conduce mintea; ea arată numai alternativele. Directiva finală o dă inima.”

Titu Maiorescu

AGENDĂ

14 aprilie

1452 – s-a născut Leonardo da Vinci, pictor, sculptor, inginer și arhitect italian.

1865 – președintele Abraham Lincoln este împușcat în Teatrul Ford de John Wilkes Booth.

15 aprilie

1800 – James Ross descoperă Polul Nord magnetic.

1870 – Mihai Eminescu începe să colaboreze la *Convorbiri literare*, cu poemul *Venere și Madonă*.

1865 – președintele american Abraham Lincoln a încetat din viață.

1912 – are loc scufundarea celebrului „Titanic”, aflat în drum de la Southampton la New York (1517 morți din 2209 pasageri).

16 aprilie

1660 – s-a născut medicul și naturalistul englez Hans Sloane, fondatorul vestitului *British Museum*.

1889 – s-a născut actorul Charlie Chaplin.

1921 – s-a născut Sir Peter Ustinov, actor, regizor și producător britanic.

17 aprilie

1521 – Martin Luther este excomunicat de către Biserica Romano-Catolică.

1880 – se înființează Banca Națională a României.

1916 – s-a născut poeta Magda Isanos.

18 aprilie

1788 – grecii și macedoromânii din Budapesta hotărâsc să se despartă de sârbi, și să înființeze o biserică separată, unde limba liturgică va fi cea greacă. Acest document de înființare este semnat de 125 de familii de greci și macedoromâne.

1946 – s-a născut dirijorul român Cristian Mandeal.

1955 – a murit Albert Einstein.

19 aprilie

1906 – a murit Pierre Curie, fizician și chimist francez, cercetător în domeniul radioactivității. În 1903, împreună cu soția sa, a fost distins cu premiul Nobel pentru fizică.

1980 – în California moare celebrul Alfred Hitchcock.

20 aprilie

1889 – în Austria s-a născut Adolph Hitler Braunau, viitorul dictator nazist.

21 aprilie

753 – înainte de Hristos – data tradițională a fondării Romei.

1816 – s-a născut Charlotte Bronte, romancieră engleză.

1910 – a murit scriitorul Mark Twain (Samuel Langhorne Clemens).

AȚRU va hotărî bugetul și activitatea din 2003

Adunarea Generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria își va ține următoarea ședință vineri, la 11 aprilie, cu începere de la ora 13.00. Întruniți la sediul AȚRU din strada Emines-

cu, cei 53 de membri ai Adunării Generale vor dezbate următoarele probleme: sarcinile cu privire la funcționarea Autogovernării pe țară; denumirea persoanei în Fundația Publică „Pentru Minorită-

țile Naționale și Etnice din Ungaria”; aprobarea executării bugetului AȚRU din anul 2002; aprobarea planului de lucru și a proiectului bugetar pe anul 2003 al AȚRU.

- va -

Post liber la Casa de cultură din Micherechi

Primăria comunei Micherechi a dat publicității concursul pentru ocuparea postului de director al Casei de cultură. Condițiile de înscriere la acest concurs sunt: diplomă de învățământ superior; copia autentică a diplomei de specialitate; autobiografie profesională; program de specialitate în ce privește concepția de conducere a instituției; cunoașterea limbii româ-

ne la nivel de limbă maternă înseamnă avantaj; cazier (nu mai vechi de trei luni).

Dosarele pot fi înaintate până la data de 17 aprilie 2003, iar primăria va hotărî în termen de 30 de zile.

Dosarele de concurs vor fi trimise pe adresa primăriei (Teodor Martin primar, Micherechi, str. Kosuth nr. 80).

- iova -

Târg și expoziție despre Bihor-Bihar

În organizarea Asociației pentru Dezvoltare Teritorială a Localităților din județele limitrofe Bihor-Hajdú-Bihar în zilele de 25 și 26 aprilie 2003, Sala Sporturilor din Biharkezes va găzdui cea de-a VI-a ediție a Târgului și Expoziției Bihor-Bihar. Timp de două zile vor expune aici firme cu profil din domeniile: agricul-

tură, industrie, comerț și prestații. În data de 25 aprilie specialiștii vor dezbate teme precum cooperarea economică și turistică în spațiul limitrof, rolul regiunilor și micro-regiunilor în Uniunea Europeană. Manifestarea va fi însoțită pe parcursul celor două zile și de manifestări distractive, cultural-sportive.

I. K.

Expoziție Rozalia Koszta la Giula

Miercuri, la 9 aprilie în sala festivă a bibliotecii Mogyoróssy din Giula s-a vernisat o expoziție cu lucrările pictoriței Rozalia Koszta, lucrări care se găsesc în proprietate particulară. Expoziția artistei de origine română poate fi vizitată până în ziua de 19 aprilie.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor.

Pe copertă: „Cocostârcii”, vestitorii primăverii
(Foto: din arhivă)

Foaia
românească
poate fi citită
și pe Internet

www.foaia.hu

I. K.

O zi în care Aradul a indicat direcția

Această primăvară înseamnă pentru orașul Giula o adevărată deschidere spre lume, căci mai multe zile în șir (și mai multe week-enduri) sunt rezervate relațiilor externe, cadru în care se intensifică mai ales relațiile cu orașele înfrățite. O astfel de ocazie a fost asigurată și la sfârșitul săptămânii trecute, când vineri, la 4 aprilie, diplomați din șase țări, reprezentând șase orașe înfrățite cu Giula au onorat programele cultural-politice inițiate de Primăria orașului. Printre aceștia s-au aflat și Excelențele Lor *Călin Fabian*, ambasadorul României de la Budapesta și *Andrei Oancea*, consulul general al României din Seghedin. Iar orașul înfrățit, Aradul, a adus momente de înaltă spiritualitate și cultură contemporană de pe malul Mureșului, delegația fiind condusă de domnul primar *Dorel Popa*.

În focar: motive populare din zona Aradului

Primul moment festiv s-a conturat încă de la orele prânzului, când la Liceul

ră și artă din Arad a fost condusă de primarul *Dorel Popa*, care s-a și antrenat cu repeziciune în discuție cu reprezentanții orașului gazdă. După sosirea primăriei din Giula *dr. Perjési Klára*, în acorduri de chitară a înce-

Expoziția de la Liceul Românesc a fost deschisă de ambasadorul *Călin Fabian*

Românesc un emoționant du-te-vino a semnalat sosirea oaspeților din Arad, iar în aula, o reprezentativă expoziție aștepta să fie vernisată. Între timp au sosit și înalții oaspeți, ambasadorul României, domnul *Călin Fabian*, domnul consul general *Andrei Oancea*. Delegația oamenilor de cultu-

put prima acțiune culturală comună. *Tiberiu Iuhas*, șeful Oficiului AȚRU, a salutat oaspeții și a apreciat inițiativa organizatorilor de a oferi orașului înfrățit Arad o zi culturală specială. În economia zilei s-au inclus circumstanțe și posibilități artistice variate, presărate în mai multe locuri din oraș. Expo-

ziția de la „Bălcescu”, amenajată de muzeologii arădeni *Rodica Colta* și *Sorin Sabău*, având prin excelență caracter etnografic, a etalat costume populare, ceramică, scoarțe, obiecte de uz casnic din lemn și lut. După scurte alocuțiuni ale celor doi primari, expoziția a fost admirată de un public numeros și sincer interesat, atras mai cu seamă de broderiile bogate ale costumele populare din Șicula.

Ciocnind cu câte-un pahar de șampanie, asistența a mai poposit puțin în holul școlii, împrietenindu-se, interesându-se de obiectele expuse, întrebând profesorii despre condițiile din școală. Dar nu a rămas prea mult timp, căci ceasul avertiza: peste puțin urma să fie vernisată expoziția următoare...

Colta

La Galeria de artă din centrul orașului se adunase între timp multă lume, publicul de la școală fiind secondat de mulți orașeni dornici să admire lucrările lui *Onisim Colta*, unul dintre cei mai reprezentativi artiști plastici ai Aradului. După convenționalele cuvinte de deschidere, colegul de breaslă *Ștefan Oroian* a ținut o adevărată laudatio la adresa omului și artistului *Onisim Colta*, amândoi fiind legați prin aceleași firi artistice și sufletești. Vorbind asistenței în ambele limbi, gândurile alese au dovedit o sensibilitate verbală de excepție și o cunoaștere adâncă a creației artistului arădean. Dat fiind că și în acest cadru festiv erau de față reprezentanți diplomatici din Belgia, Finlanda, Olanda, Rusia și Italia, Excelența Sa *Călin Fabian* și primarul *Aradului Dorel Popa* le-au adresat acestora, în limba engleză, cuvinte de aleasă apreciere a lucrărilor expuse. Și în acest climat internațional, artiști și diplomați, funcționari ai Primăriei și simpli vizitatori s-au oprit cu admirație în fața tablourilor care emanau evlavie Ortodoxiei și umanismul european, simplitatea omului de la țară și rafinamentul artistului citadin.

(Continuare în pag. a 16-a)

Ana Blandiana inedit

În zilele trecute, poeta s-a aflat la Oradea, în primul rând pentru a-și îngriji mama bolnavă. Dar *Ana Blandiana* a găsit și „timp de prietenii”, întâlnindu-se cu vechii prieteni, oferind reconfortare spirituală cercurilor culturale din oraș. În aceste circumstanțe ne-am adresat și noi Doamnei, rugând-o să trimită pentru cititorii noștri câteva versuri noi. Și iată, prin fax ne-au sosit cele două poezii, pe care le publicăm aici.

Întrebarea

Asemenea fântânilor
Care își dau drumul
Cu cât le ceri mai multă apă
Și cu cât dau au mai mult de dat
Am vrut să fiu,
Am crezut că sunt.
Până a apărut întrebarea
Dacă ceea ce izvorăște
Atât de limpede
Și de neoprit
Sunt lacrimi,
Cine e ochiul
Și, mai ales, ce vede?

Întrebarea

Asemenea fântânilor
Care își dau drumul
Cu cât le ceri mai multă apă
Și cu cât dau au mai mult de dat
Am vrut să fiu,
Am crezut că sunt.
Până a apărut întrebarea
Dacă ceea ce izvorăște
Atât de limpede
Și de neoprit
Sunt lacrimi,
Cine e ochiul
Și, mai ales, ce vede?

În marea lumină

bi ce în ce mai străină,
Cu din ce în ce mai puțini cunoscuți.
Tot ce-mi era familiar
A luncat
În marea lumină.
Tot mai mulți mă așteaptă,
Tot mai puțini îmi țin aici de urât,
Tot mai stingheră,
Asemenea păsărilor
Obligate să plece
În țări mai calde...

Ana Blandiana

În marea lumină

Din ce în ce mai străină
Cu din ce în ce mai puțini cunoscuți.
Tot ce-mi era familiar
A luncat
În marea lumină.
Tot mai mulți mă așteaptă,
Tot mai puțini îmi țin aici de urât,
Tot mai stingheră,
Asemenea păsărilor
Obligate să plece
În țări mai calde...

„Micherechiul este pe calea cea bună”

Interviu cu Teodor Martin, primarul comunei Micherechi

Au trecut aproape șase luni de la alegerile din 20 octombrie 2002. Acest eveniment a produs mari schimbări în ceea ce privește conducerea comunei Micherechi. După 12 ani de serviciu Dr. Gheorghe Ruja a fost schimbat din funcția de primar, aceasta fiind preluată de Teodor Martin, iar acum majoritatea consiliului local este compus din membrii Asociației „Pentru Micherechi”. Pentru a afla despre noutățile de la Micherechi am stat de vorbă cu primarul Teodor Martin.

– Înainte de toate, o schimbare se poate sesiza în atmosfera de la ședințele consiliului local și în atmosfera dintre angajații Primăriei. Mi se pare că funcționarele de la primăria noastră, deși depun o muncă serioasă, se simt oarecum mai bine, mai liniștite, mai echilibrate. Dar cea mai mare schimbare pe care aș menționa-o privește criza economică în care a fost satul nostru înainte de alegerile din toamnă. Pe atunci, comuna Micherechi avea aproape 70 de milioane de forinți datorie, pe care am reușit s-o reducem la 13 milioane. Deci, am reușit să economisim în aceste șase luni – și așa vom proceda și pe mai departe – ca să putem scăpa de datoriile pe care le mai avem. Cu toate acestea, încercăm să și dezvoltăm satul nostru. De exemplu, tocmai azi a început transportarea gunoiului. Am vrea să organizăm și canalizarea comunei. De fapt, la ședința consiliului local din luna martie am vorbit tocmai despre pro-

blema aceasta, iar în luna mai se prevede o adunare locală, unde vom solicita și părerea locuitorilor. Adunarea aceasta va avea o mare importanță, deoarece 20% din cheltuieli ar trebui să fie suportate de locuitori.

– Ați spus că atmosfera aici, la primărie, începe să fie tot mai bună. Care este situația la celelalte instituții susținute de autogovernarea locală?

– Este un lucru cunoscut că – prin intermediul consiliului local – fosta directoare a școlii generale a demisionat, fiindcă și-a dat seama că nu am fost mulțumiți cu munca ei. Mi se pare că după acest pas s-a normalizat situația și la școală, iar acum putem vorbi despre o atmosferă mai calmă. Înainte de alegeri știam că unii profesori se duceau cu frică la locul lor de muncă. Acum nu mai există astfel de temeri și se pare că la ora actuală se destramă spiritul „de gașcă” stârnit de politica locală. La grădiniță dezbinarea nu a fost atât de mare, iar acum putem vorbi chiar despre o armonie. De

pe acum, cadrele didactice pun accentul numai pe munca lor de specialitate, pe activitatea instructiv-educativă, iar politica nu mai este o temă de discuție între profesori, printre pereții școlii noastre.

– În cadrul campaniei electorale, dumneavoastră ați declarat că vreți să stabiliți relații bune, permanente, cu locuitorii comunei. Ați reușit să-i contactați? Oare au ei curajul să bată la ușa primarului?

– Consider că raportul dintre săteni și conducerea comunei este satisfăcătoare. Pot spune că oamenii au

curajul să mă caute cu problemele lor, zilnic stau la dispoziția lor aici, în biroul meu. Bineînțeles, chiar eu, colindând străzile comunei, stau de vorbă cu micherechenii. Ba mai mult, după cum am promis, în luna decembrie am avut o adunare locală unde am informat oamenii despre primele două luni, despre rezultatele noastre. În revista comunei, în „Jurnal”, publicăm regulat articole despre munca autoconducerii și despre toate ce se leagă de viața publică din Micherechi. Însă, este firesc că sunt consăteni care nu sunt mulțumiți cu realizările noastre și rămân și în continuare de partea foștilor noștri adversari. Dar lucrul acesta nu contează, nu ne deranjează, fiindcă noi lucrăm și pentru binele lor.

– În aceste șase luni s-a constituit și noua conducere a AȚRU, în care Micherechiul nu este reprezentat. Ce efect poate avea acest lucru asupra viitorului satului?

– Într-adevăr, noi nu am intrat. Motivele noastre sunt cunoscute, nu e cazul să le repetăm aici. Dar cred că acest fapt nu va avea nici o influență directă asupra dezvoltării satului nostru. Ne vom reprezenta noi pe noi înșine, vom pleda noi pentru interesele românilor din Micherechi, atât la Budapesta, cât și la București. Fără să fiu cinic și încrezut, con-

sider că mai mare nevoie ar avea AȚRU de Micherechi, decât invers.

– Dumneavoastră personal, când v-ați angajat la acest post, v-ați așteptat la o asemenea muncă și la o astfel de responsabilitate?

– De la bun început a fost clar pentru mine că mă așteptă o muncă dificilă, grea. Am știut că o să fie o sarcină mai dificilă decât postul de director adjunct la școala din Șercad. Bineînțeles, și acolo a fost vorba de o muncă serioasă, dar acolo am avut treabă cu 30 de profesori, iar acum port răspunderea a 2.400 de locuitori. Așadar într-adevăr am o responsabilitate mai mare. Este copleșitor să te întâlnești zilnic cu problemele oamenilor, cu problemele ale traiului cotidian. În asemenea cazuri simt amărăciune în sufletul meu, și ar fi bine să-i putem ajuta pe acești oameni. Cu toate acestea, eu consider că Micherechiul este pe calea cea bună și nu-mi pare rău că prin funcția de primar m-am angajat la această muncă de maximă responsabilitate pentru localitatea noastră. Victoria Cozman

Sprijin bugetar pentru primăriile cu școală și grădiniță românească

Ministerul Învățământului de la Budapesta asigură noi fonduri suplimentare acelor primării care susțin grădinița sau școala de naționalitate, dar nu dispun de suficienți bani pentru întreținerea acestora conform legilor în vigoare, precum recomandărilor stabilite de către comisiile mixte interguvernamentale bilaterale. Cu acest scop se va distribui primăriilor suma de 340 milioane de forinți. Subvenția se obține prin concurs. Vor putea apela la acest fond primăriile cu școală sau grădiniță în care, cel puțin 90% dintre elevi par-

ticipă la învățământul de naționalitate.

În cazul acelor primării care au în localitate mai multe instituții de învățământ, printre care și școala cu un program de naționalitate – cum este la Aletea, Bătania, Giula sau Chitighaz – se poate apela la un sprijin suplimentar pentru acoperirea 100% a cheltuielilor de întreținere a instituției.

Primăriile din localitățile cu o singură școală – de exemplu, Bedeu sau Micherechi – vor putea cere completarea până la 90% a fondurilor bugetare necesare

pentru întreținerea școlii bilingve sau „cu limba de predare română”. În cazul grădinițelor de naționalitate, precum a școlilor în care se predă și limba minorităților – de exemplu la Apațeu, Cenadul Unguresc, Otlaca-Pustă sau Săcal – se prevede completarea până la 80% a cheltuielilor de întreținere a instituției.

Termenul înaintării dosarelor de concurs este 30 aprilie 2002. Informații suplimentare găsiți pe Internet (www.om.hu) la adresa Ministerului Învățământului de la Budapesta.

Șt. Frățean

**Încheierea
ediției:
marți,
ora 18.00**

„Din păcate, atmosfera caldă a locului natal este prezentă doar în visurile mele”

De vorbă cu profesoara de pian Delia Magdu Krasznahorkai

Multe generații de copii au însușit de la ea cunoștințe legate de pian, au învățat solfegiu și să cânte la acest instrument muzical. Aproape de patru decenii transmite dragostea pentru muzică copiilor dornici de aceasta. *Delia Magdu Krasznahorkai* este binecunoscută și apreciată atât de giulani, cât și de întreaga comunitate românească din Ungaria. Unii o cunosc ca profesoară de pian, iar alții ca pe fiica regretatului preot Ioan Magdu din Bătania sau ca pe sora răposatului poet, medic și regizor Lucian Magdu.

Pentru a-i ridica valorile personale din „umbra” onoratei familii, care i-a revenit în mijlocul românilor din această țară, i-am cerut permisiunea de-a face o scurtă incursiune în viața ei.

Rădăcinile

Ca de obicei, și acum am găsit-o la locul ei de muncă, la Școala de Muzică „Erkel Ferenc” din Giula, unde exersa la pian pentru Festivitățile școlare „Erkel” din Giula (EDŪ). La fel se pregătește împreună cu în-

Lucian și Delia (1952)

vățecii ei și pentru „Zilele Giulei”, în cadrul cărora în fața cetății vor prezenta muzică renașcentistă în haine de epocă. Tanti Delia, cum o numesc mulți, trăiește la Giula din anii șaizeci, dar este originară din Bătania. De orașul natal își amintește cu dor și cu dragoste statornică. Acest fapt îl dovedește și visul ei din noaptea de dinaintea interviului despre străzile, cunoscuții, bucuriile din Bătania. Iată acum câteva momente importante din viața Deliei Magdu.

– Toate rădăcinile noastre familiale își au obârșia în Giula, cum ne-a prezentat și fratele meu Lucian în filmul său documentar „Rădăcini”. În 1934 familia s-a mutat la Bătania, unde tata a păstorit credincioșii ortodocși timp de 55 de ani. Îmi amintesc cu drag de copilăria noastră de acolo, de primii 14 ani din viața mea, de localnicii care l-au respectat și l-au iubit foarte mult pe tata

și, bineînțeles, și pe noi, pe mama, pe Lucian și pe mine. La fel, îmi aduc bine aminte și de obiceiurile locale, care ne-au oferit multe bucurii. Cât de mult ne plăceau, de pildă, sărbătorile, zilele de onomastică și vizitele făcute la cântăreții bisericesti, la familiile Mureșan, Târnovan și familia Roșu. Aceste vizite au avut loc totdeauna într-o atmosferă foarte plăcută, cu multe cântări și cântece din Bătania. Deoarece televizor nu am avut, întreaga familie citea sau ne distrăm cu jocuri de societate. Această perioadă, anii 1950, a trecut în mare sărăcie. Tata, preotul român, nu numai că a păstorit „turma”, dar s-a angajat și la îndatoriri pe care preoții de azi nici nu-și pot imagina, ca de exemplu, s-a angajat la zugrăvirea turnului bisericii. Dacă tata a zugrăvit turnul, enoriașii ne-au reparat ușa stricată de la parohie. În zilele de azi, orice restaurare, orice reparație se face cu ajutor din partea statului, din fonduri obținute prin concurs.

O carieră nevisată

– În aceste împrejurări v-ați hotărât să vă continuați studiile. La ce carieră ați visat?

– Eu inițial mi-am dorit să devin farmacistă, dar pentru că Lucian m-a convins să-mi continui studiile liceale la Conservatorul de Muzică din Seghedin, am dat examen de admitere. Am trecut examenul și astfel m-am înscris acolo. Acest pas mi-a pecetluit toată viața. După liceu am continuat la facultate, adică la Conservatorul de Muzică, secția pedagogică, pentru că ambiții artistice nu am avut nicio-

Poză de absolvire

dată. În 1967, după obținerea diplomei, am primit loc de muncă la Școala de Muzică „Erkel Ferenc” din Giula. În primii doi ani am predat solfegiu, iar apoi cunoștințe muzicale la pian. De atunci sunt profesoară aici. Am mai predat cânt și muzică și la Școala și Liceul Românesc din Giula, în total opt ani, și doi ani la Chitghaz, dar totdeauna m-am ținut de școala de muzică.

– Sunteți mulțumită cu ceea ce ați făcut în acești 35 de ani?

– Pot să zic că pe jumătate sunt mulțumită. Totdeauna am simțit că oarecum mă mișc pe un teren obligatoriu, dar nu am găsit niciodată o modalitate prin care să sparg barierele conformismului. Dacă cineva învață la o școală artistică ajunge într-un „tunel”, pentru că obiectele de studiu sunt altfel decât la liceele generale. De aici doar pe un drum muzical poți să pleci mai departe. Poate că dacă nu aș fi fost admisă la Conservator aș fi continuat și eu la Liceul Românesc, ca și Lucian. Poate atunci, aș fi devenit translatoră sau aș fi avut o profesie mai diversificată. Prin această muncă sedentară am impresia că bat pasul în loc. Cred că este o concepție prea idealistă, că femeia trebuie să fie profesoară sau că muzica te liniștește. Așa este în cazul unui concert, dar aici la școală toată ziua ascultți diferite instrumente și după un timp acest lucru te obosește.

Legături și identitate

– Ce fel de relație aveți cu comunitatea românească din Ungaria? Ați reușit să vă păstrați identitatea?

– Într-o perioadă am cân-

tat și eu în Corul „Pro Musica” din Giula, dar tocmai pentru că eu nu am absolvit Liceul Bălcescu, m-am simțit cumva eliminată de ceilalți. Mă bucur însă că Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria nu uită niciodată să mă invite la manifestările lor culturale, programe care mă ajută să-mi întăresc legăturile încă existente. Pot să zic cu sufletul împăcat că niciodată nu mi-am negat nici originea, nici naționalitatea română. Lucru care nu a fost întotdeauna ușor sau avantajos. Cea mai mare plăcere și bucurie mi-o găsesc în predarea cunoștințelor muzicale pentru cei mici. Pe de o parte mă bucură faptul când văd succesele învățăceilor mei, iar pe de altă parte copiii români sunt legăturile mele cele mai vii cu românismul. Dintre cei 18 elevi care învață acum la mine, șase sunt copii din Micherechi. Cursurile cu ei ne fac plăcere reciproc, pentru că vorbim românește și îmi povestesc despre succesele lor de la diferitele activități școlare și concursuri românești. De exemplu, săptămâna trecută *Aneta Solcan* mi-a și spus povestea cu care a participat la Concursul de povești „Vasile Gurzău” din Micherechi. A fost

extraordinar să ascult acea poveste plină de însuflețire. Iar dintr-un alt punct de vedere, pot să spun că acești copii sunt mult mai însuflețiți, mai sânguincioși și sunt mult mai sensibili la muzică decât colegii lor orășeni. Un exemplu foarte bun este *Cristian Ruja*, care a primit premiul special al juriului la un concurs de muzică. Sunt foarte mândră de ei. Și, bineînțeles, sunt mândră și de propriii mei copii. Balázs are 28 de ani, studiază la Facultatea de Filme din Budapesta, iar fiica mea Dora are 21 de ani și învață limba italiană în Bolognia.

– Revenind la Bătania, cu românii de acolo mai aveți legături?

– Astăzi nu prea mai am cunoscuți acolo. Generația noastră nu mai este la Bătania. Orașul natal îl am doar în amintirile mele. Încă mai particip la câte-un concurs de recitare în memoria lui Lucian și la manifestările omagiare pentru tatăl meu. Mă bucură foarte mult faptul că prin dezvelirea plăcilor memoriale ale „iubiților mei”, românii din Bătania le respectă memoria. Din păcate, atmosfera caldă a locului natal este prezentă doar în visurile mele.

Rita Pățaș

Preoteasa Maria Magdu cu Delia și familia ei

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cererile de rugăciune ale lunii aprilie

„Dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea și se va abate de la căile lui rele – îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și îi voi tămădui țara” (2 Cronici 7:14).

Această nouă rubrică este har de la Dumnezeu, o posibilitate pentru oricine care crede în puterea rugăciunii, în importanța mijlocirii pentru alții și are chemare specială de la Dumnezeu să ajute și în acest fel lucrarea Lui. Mijlocirea ne face să semănăm cel mai mult cu Cristos, care mijlociște veșnic la Tatăl pentru noi, pentru întreaga omenire. Noi, copiii lui Dumnezeu, avem o responsabilitate enormă și mijlocitori: Dumnezeu ne va folosi pentru a-și pune în aplicare voia pe pământ. Fiecare credincios este chemat să facă parte din armata de mijlocitori.

Acest spațiu este deschis pentru orice suflet, orice cerere de mijlocire.

Vă îndemnăm deci, în Numele Domnului Isus Cristos, să ne rugăm și să mijlocim precum Isus, exemplul nostru.

Să ne rugăm...

– ... pentru consătenii noștri și pentru înțelepciunea conducătorilor satului.

– ... pentru bolnavii din familiile noastre, din bisericile noastre și din întreaga comună.

– ... ca Dumnezeu să ne dea înțelepciune pentru educarea copiilor noștri în teamă de Domnul. „Învață pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze, și când va îmbătrâni,

nu se va abate de la ea” (Prov. 22:6).

– ... pentru slujitorii bisericilor noastre, ca Dumnezeu să-i conducă pe căile Lui, după voia Lui și ca pe acești slujitori să fie turnat mirul Domnului.

Biserica Pentecostală nr. 1 din Micherechi

Să ne rugăm...

– ... ca Evanghelia să pătrundă în casele românilor din Ungaria.

– ... pentru creșterea spirituală a membrilor Bisericii Evanghelice din Ungaria.

– ... pentru pace la nivel de familie, societate, lume.

– ... pentru conducerea țării și a localității în care trăim.

– ... pentru oamenii aflați în dificultăți de orice fel.

Biserica Pentecostală „Betel” din Micherechi

Cinci rugăciuni „periculoase”

În fiecare zi ne rugăm pentru tot felul de treburi – de la cele pentru ocrotire sau în interes propriu până la cele îndrăznețe, riscante sau înflăcărate. Când te-ai rugat ultima oară o rugăciune „periculoasă” – o rugăciune care să pună la încercare credința ta și care să te deschidă față de Dumnezeu așa cum nu ai mai fost niciodată înainte?

Lui Dumnezeu Îi place să audă rugăciuni periculoase – genul acela de rugăciuni care ne ajută să creștem ca creștini. Scriptura este presărată peste tot cu rugăciuni ale credincioșilor care au vrut să se maturizeze în umblarea lor ca creștini. Dacă până acum L-ai ținut pe Dumnezeu la distanță în viața ta de rugăciune, încearcă de astăzi să te rogi una din următoarele rugăciuni „periculoase” – și vezi cum îți va răspunde Dumnezeu în înțelepciunea Sa.

2. „Eliberează-mă!”

„Pur și simplu nu pot să nu încerc să-i impresionez pe toți cei cu care mă întâlnesc – a recunoscut de curând o femeie în fața mea. Cred că-mi fac prea multe probleme în legătură cu ceea ce vor crede oamenii despre

mine. Mi-e teamă că voi fi respinsă dacă nu sunt la înălțimea așteptărilor lor. Așa că permanent sfârșesc într-un cerc vicios de îngrijorare și teamă!”

În Eclesiastul 3:3 se spune: „Dăruimarea își are vremea ei și zidirea își are vremea ei.” Dacă e să te maturizezi vreodată ca creștin, trebuie să te rogi o rugăciune de genul „eliberează-mă”. Nu are importanță unde te găsești pe plan spiritual, întotdeauna există domenii în viața ta în care ai nevoie de intervenția lui Dumnezeu.

Poate trebuie să dărâmi tiparul perfecționismului sau al unei preoapări prea mari privind reputația proprie, asemenea femeii de mai sus. Sau te lupți poate cu teama, cu pofta, cu lăcomia sau gelozia.

Când mi-am început lucrarea ca pastor, aveam doar 23 de ani. Îmi lipsea încrederea că voi fi în stare să predic sau să conduc adulții în viața creștină și teama a planat deasupra vieții mele ca un nor negru. Dar am început să mă rog: „Doamne, Te rog, eliberează-mă de acest duh de teamă. Mă urmărește oriunde m-aș duce.

Trebuie, Doamne, să mă eliberezi de el, pentru că nu Te onorează și afectează modul în care conduc biserica sau în care dau învățătură. Te rog, Doamne, eliberează-mă!” Și El a făcut-o. Nu s-a întâmplat peste noapte, dar, pe măsură ce am continuat să mă rog, am simțit tot mai multă putere de la Dumnezeu în viața mea, și mai puțină teamă. Mă rog întotdeauna rugăciuni de genul „eliberează-mă”, deoarece întotdeauna există ceva în viața mea de care trebuie să fiu eliberat – de mândrie, descurajare sau insensibilitate – și eu nu am cum să mă eliberez singur. Pe măsură ce ne maturizăm ca credincioși, modelele creștine noi trebuie să ia locul celor vechi – dar modelele vechi trebuie să fie mai întâi zdrobite, sfărâmate în bucăți. Dumnezeu este singurul care are puterea de a ne ajuta să le biruim.

Așa că, dacă vrei să fii eliberat pentru a-L urma cu toată ființa ta pe Isus Cristos, este timpul să te rogi o rugăciune de genul „eliberează-mă”.

(Va urma)

Bill Hybels

Crize în viața creștină

În doliu

Sfânta Scriptură ne relatează, „Și după cum oamenilor le este rânduit să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata...” – așa nu există nici o posibilitate de ocolire a morții. În epistola către Romani cap. 5 cu 12 citim „... și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricina că toți au păcătuit...”. Moartea în primul rând este un rezultat al păcatului, prin care pentru totdeauna este decisă soarta omului. Însă Domnul Isus Cristos a venit tocmai de aceea, ca să ne scape de moartea veșnică a sufletului. „O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte? – prin Isus Cristos, Domnul nostru!” (Rom. 7:24). Prin faptul că sufletul trăiește veșnic, viața omului primește alte valori.

Modul cum este exprimat doliul depinde mult de convingerea omului despre viața de după moarte. Mai departe, acesta mai este influențat de crezul omului, de cultura, obiceiurile și legăturile familiale.

Doliul în viața creștinului nu poate să fie altceva decât o despărțire pașnică, un act solemn. El poate să aibă un caracter de sărbătoare cu condoleanță, dar în atmosfera convingerii și speranței în viața veșnică. Nu e permis ca omul credincios să se manifeste într-un mod histeric, disperat în nesiguranță. În Cristos noi am primit viața veșnică. Această despărțire pământească este doar o despărțire temporară, o încetare a vieții pământești.

Știm bine că nu este plăcut a te despărți de cei care te iubesc și îi iubești nici pentru scurt timp. Dar aceasta este voia lui Dumnezeu. Domnul Isus Cristos a fost gata să îndeplinească voia lui Dumnezeu Tatăl și în momente grele. „Nu voia mea, ci a Ta”, citim în Filip 1:21. Dar suntem oameni cu trup și suflet și avem simțăminte. Creatorul ne știe, ne înțelege. Dar totodată ne-a înzestrat cu toate mijloacele prin care să putem trece fără știrbirea credinței și a sufletului și prin asemenea situații. Când îi pierdem pe cei dragi ai noștri poate că ne izbim de următoarele probleme și crize.

– Diavolul va lucra ca să punem la încercare dragostea lui Dumnezeu.

– Va face totul să ne concentrăm pe sentimente, pe simțurile noastre, să ne îndoim de puterea și dragostea Lui.

– Tulburarea inimii și sufletului.

– Ne va influența, în cazul respectiv, comportarea altora și părerile oamenilor.

– Îngrijorările și lipsa de încredere în viitorul celui care a rămas în urmă (văduv, orfan etc.)

– Lipsa de sprijin pe plan fizic și spiritual.

Toate acestea sunt caracteristici, dimensiuni omenești, care într-un fel sunt motivate. Însă ființa lui Dumnezeu și a Fiului Lui este deasupra tuturor problemelor, chiar și în timpul doliului. Întristarea nu este motivată peste cadrul acceptat de Biblie – atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament avem învățături și pilde în acest gen.

Soluția: A citi intensiv Cuvântul lui Dumnezeu. A trăi o viață în rugăciune. Trebuie să împarți problema ta cu frații și surori care te iubesc și te înțeleg. Să te ocupi cu viața veșnică în singurătatea ta și nu lăsa să te frământă gândurile și povestirile oamenilor care nu au credință. Să ne întipărim în mintea și inima noastră convingerea persoanelor biblice care au trăit înaintea noastră. Dar cel mai important este să luăm drept pildă viața de pe pământ a Domnului Isus Cristos. Să lăsăm ca Duhul Lui, care este Mângâietor, să lucreze în inimile noastre (Ioan 14:26).

Aceste surse pot fi aflate în împărțirea sfinților și Biserica Domnului în viața actuală. Dumnezeu să lucreze în inimile noastre, ca moartea să nu fie privită ca o catastrofă, ca o pierdere sau un sfârșit, ci o transformare Sfântă. Pavel spune în epistolele lui „pentru mine viața este Cristos, iar moartea un câștig”. Cei de dincolo ne așteaptă pe toți pe acele țărături de dincolo.

„Vă rugăm, de asemenea, fraților, să mustrați pe cei ce trăiesc în neorânduială; să îmbărbătați pe cei deznădăjduiți; să sprijiniți pe cei slabi, să fiți răbdători cu toți. Luați seama ca nimeni să nu întoarcă altuia rău pentru rău, ci căutați totdeauna să faceți ce este bine atât între voi, cât și față de toți. Bucurați-vă întotdeauna. Rugați-vă neîncetat. Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Cristos Isus, cu privire la voi” (1 Tes. 4:14-18).

Pastorul Vasile Bodiu

Fecioara Maria

Maria, o fecioară curată
De Dumnezeu binecuvântată,
Părinții ei buni creștini
Ce-n Nazaret aveau origini.

Dumnezeu i-a binecuvântat cu Maria
Iar Maria mult a cercetat biserica.
Părinții bisericii au închinat-o
Și Maria acolo mult s-o rugat.

Maria se ruga lui Dumnezeu
Ca să o părăsească de cel rău.
Dumnezeu a binecuvântat
Cu lucrul care i l-au închinat.

Dumnezeu așa s-a gândit
Că poporul trebuie mântuit,
Nu să vină potop ca și lui Noe
Ce să se nască fiul Lui pentru mântuire.

Dumnezeu așa s-o gândit la tot poporul
Ca Fecioara Maria să nască pe
Mântuitorul.
Și a trimis pe îngerul lui Gavriil
Ca fecioarei Maria să-i dea de știre.

Îngerul Gavriil așa îi grăia Mariei
Marie, Domnul este cu tine.
Tu ești între femei binecuvântată
De peste tot pământul căutată.

Îngerul îi grăia: Marie, nu te teme
Căci ai primit mare îndurare.
De Dumnezeu ești binecuvântată
Și tu, Marie, vei rămâne însărcinată.

Și la fiul acela frumos
Să-i pui numele Iisus Hristos.
El va fi fiul celui prea înalt
Să mântuiască lumea de păcat.

Și Fecioara îngerului îi grăia:
Acestea cum se vor întâmpla,
Căci eu nu știu de bărbat
Nici nu m-am măritat?

Cel prea înalt te va umbri
Și Dubul sfânt peste tine se va pogori.
Și tu vei naște un fiu sfânt
Cum nu mai e nici în cer, nici pe pământ.

Și Maria, Fecioara Domnului
Cu bucurie le primește înaintea
îngerului.

Maria la drum se gândea
Să plece până la Elisabeta.

Maria cum la Zaharia a ajuns
Elisabetei toate i le-a spus,
Elisabeta se bucura
Și pe Fecioara în pântece o săruta.

Și cum pe Maria o săruta
Elisabeta de Dubul Sfânt se umplea.
Ce bucurie mare mi s-a dat
Căci Maica Domnului m-a căutat.

Și Fecioara Maria așa se gândea.
Că de acum încolo toată lumea
Îmi va zice: fericită
Și de toți creștinii cinstită.

Să cinstim pe Maica Domnului
Pe aleasa cerurilor,
Care l-a născut pe Mântuitor
Puterea pământului și a cerurilor.

Maica Sfântă-ncoronată
De Dumnezeu binecuvântată,
Fecioara cu bucurie le-a primit
Dar mult a și suferit.
Amin.

Mihai Ardelean, Micherechi

Pr. prof. Constantin Galeriu

Cine, cui, unde și când s-a statornicit postul?

La această întrebare, care pe mulți îi pune în încurcătură din cauza necunoștinței dreptei credințe creștine, răspundem clar cu Dumnezeiasca Scriptură și bogatele învățături ale sfintei noastre Biserici. Postul a fost statornicit de Dumnezeu protopărinților noștri Adam și Eva în Rai, când i-a așezat și binecuvântat să stăpânească, să lucreze și să păzească grădina Raiului.

Dumnezeu – zice Scriptura – a sădit în Eden grădina, făcând să crească într-însa tot felul de pomi frumoși la vedere și cu roade plăcute la mâncare. În mijlocul grădinii se afla Pomul vieții, pomul cunoștinței binelui și răului. Atunci, acolo, i-a rânduit omului și post, zicând: „Din toți pomii grădinii poți să mănânci, dar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca, cu moarte vei muri!” (Fac. 2.3-14).

Cât timp protopărinții noștri Adam și Eva au păzit postul acesta, rânduit de Dumnezeu, au trăit foarte fericiți și liniștiți. Mai pe urmă, cedând amăgirii șarpelui-diavol, au stricat postul rânduit, mâncând din fructul pomului oprit

(Fac. 2.15-17). Această călcare a postului lor a fost și este izvorul tuturor tulburărilor, suferințelor, primejdiurilor, nenorocirilor și morții, care au intrat în lume (Fac. 2; 3) și multe, multe le vedem și noi cu ochii noștri în lumea vremurilor noastre.

După căderea protopărinților noștri neamul omenesc s-a depărtat din ce în ce mai mult de Dumnezeu. Dumnezeu și-a ales Lui popor din sămânța patriarhilor: Avraam, Isaac și Iacob, care să-l slujească cu credințioșie. Acestui po-

por ales al Său, Dumnezeu i-a rânduit, pe lângă Legi Divine, Biserica și cult Divin, și post, adică tot poporul să postească în anumite vremi: „Acestea zice Domnul Dumnezeu nostru: »Întoarceți-vă la Mine, cu post, cu plângere și cu tânguire. Trămbițați cu trâmbița în Sion, sfințiți post, vestiți vindecarea. Acestea grăiește Domnul Atotțiitorul. Postul al patrulea, postul al cincilea, postul al șaptelea și postul al zecelea vor fi Casei lui, spre bucurie și veselie, spre sărbători bune, în care să vă veseliți și adevărul și pacea să le iubiți.«”

Împăratul Prooroc David zice: „Mi-am smerit cu post Sufletul meu”... Mântuitorul mărturisea în biserica Vechiului Testament că: „Postesc de două ori în săptămână”. (Ioil 1.14, 2.12.15; Zah 8.10; Ps 34.12, 68.12; Lc. 18.12). Toți oamenii aleși ai Lui Dumnezeu au postit. Astfel a postit Moise post aspru de două ori câte 40 de zile când s-a suit și a stat sus pe Muntele Sinai, înaintea lui Dumnezeu, care i-a dat Tablele Legii (Es. 34; 24-31; 2 Legea 9,9,18). Așa au postit David, Ilie, Proorocii și toți credințioșii din Biserica Vechiului Testament.

Felurile posturilor

● Primul post e postul aspru sau negru, adică atunci când postitorii nu mănâncă și nu beau nimic în ziua sau timpul cât postesc.

● Postul mijlociu e postul acela care reduce mâncarea la o singură dată pe zi (ora 15), când se mănâncă numai puțină pâine și apă.

● Postul de mâna a treia e acela când creștinii mănâncă mâncare fiartă o dată pe zi, cu cumpătare.

● Postul de mâna a patra e acela când creștinii mănâncă mâncăruri (de post) fierte, de două ori sau de trei ori pe zi.

● Post îngăduitor se numește postul acela când creștinii mănâncă mâncăruri îndulcite cu untdelemn ori cu pește și beau puțin vin.

● Posturi generale sunt cele pa-

tru posturi din cursul anului, ajunurile și cele trei zile ale săptămânii (luni, miercuri, vineri).

● Posturi locale sunt posturile care se fac de pioșii unor localități pentru izbăvirea de oarecare

primejdii sau nefericiri ce-i amenință sau îi bântuie.

● Posturile particulare sunt posturile care se țin de pioși aparte, pentru: pietate, făgăduință, canon ori alte trebuințe folositoare.

Rugăciune de pocăință care se rostește în Postul Mare a Sfântului Efrem Sirul

Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert nu mi-l da mie;

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei dăruiește-l mie robului Tău.

Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin.

Constituția europeană va respecta libertatea confesională

După catolicii din Polonia, și bisericile ortodoxe doresc să accentueze în viitoarea Constituție a Uniunii Europene moștenirea creștinească a continentului. O declarație în acest sens a fost dată publicității la Bruxelles de reprezentanța Bisericii Ortodoxe Ruse în Uniunea Europeană. Textul declarației a fost adoptat la o consfătuire ținută în Grecia, la care au fost de față reprezentanții bisericilor ortodoxe greacă, rusă, sârbă, poloneză, română, slovacă, cehă, cipriotă, finlandeză și albaneză. În viitoarea Constituție europeană trebuie respectată libertatea confesională, drept care le revine bisericilor și confesiunilor istorice ale Europei – se spune în comunicat.

Recorduri geografice

În orașul Calama (în deșertul Atacama din Chile) nu a căzut nici un strop de ploaie între anii 1570–1971.

Pe planeta Marte există un munte de 27.353 m.

Cele mai mari banchize de gheață pe lume sînt: Antarctica (28 milioane km³), Groelanda (2,3 milioane km³)

În luna august din anul 79, vulcanul Vezuviu a nimicuit trei orașe: Pompei, Herculaneum, Stabiae.

În Japonia a fost inaugurat în anul 1988 cel mai lung tunel submarin Seikan, cu o lungime de 54 km.

În Franța se găsește cea mai adîncă peșteră (1455 m), denumită după Goutfre Jean Bernard.

Cel mai lung pod suspendat, de 1990 m, se numește Akashi-Kaikyo și s-a construit în Japonia în anul 1998.

Șanțul Marianelor din Oceanul Pacific are cea mai mare adîncime maritimă de 11.033 m.

Cea mai mare cădere de apă este Cascada Angel din Venezuela, cu înălțimea de 979 m.

În luna iulie 1891, în India s-a măsurat cea mai abundentă precipitație. În satul Cherrapunji au căzut 11.836 mm de ploaie.

Deșertul Sahara are o suprafață de 9.100.000 km².

Arhipelagul Bermuda din Oceanul Atlantic este compus din 150 insule.

Barajul Assuan (cu înălțimea de 11 m, lărgimea minimă de 40 m, maximă 980 m și lungimea 3,8 km) formează lacul Nasser, cu un volum de apă de 157 milioane km³.

Defileul Grand Canyon are o lungime de 450 km, cea mai adîncă prăpastie fiind de 1.800 m.

A. Crișan

ȘTAȚI CĂ...?

- ... **handbalul** a apărut în anul 1915 în Germania?
- ... primul **telescop** fusese construit în 1672 de către Isaac Newton?
- ... primul **somnifer** a fost inventat de medicul roman Celsius?
- ... cuvîntul „**ecologie**” a fost creat de naturalistul german Ernst Haeckel, mare admirator și totodată partizan al lui Ch. Darwin (în 1866)?
- ... primul **ascensor** de folosință publică a fost inaugurat pe 23 martie 1857 la New York?
- ... în anul 1802, farmacistul francez F. A. Descroisilles a inventat **cafetiera**, ce se numea la început cafeolette?
- ... o persoană **râde** în medie de circa 15 ori pe zi?
- ... **inima** femeii bate mai repede decât cea a bărbatului?
- ... **dinții** unui om sunt tari aproape ca piatra?
- ... **chinezii** sunt cei ce au inventat **cerneala**, cu 2500 ani î.H.? Ea era fabricată pe baza de funingine, lipici și diferite substanțe aromatice.
- ... **fasolea** fusese importată din America în Europa în anul 1529 de Piero Valeriano pentru papa Clement VII?
- ... inventatorul **pianului** este italianul Bartolomeo Cristofori, care în 1698 a creat un prim „cembalo a martelletti” (clavecin cu ciocanele), apoi, spre 1710, primul său pianoforte, din care și azi se mai păstrează un exemplar datînd din 1720, la Metropolitan Museum din New York?
- ... **circulația pe dreapta** în Europa a fost impusă în 1807 de Napoleon I, ca represalii împotriva englezilor, care introduseră blocada continentală și care circulau pe dreapta?

Din lumea muzicii ușoare

Ca\$\$a Loco, muzica lor este „altceva”

Cuvîntul care descrie cel mai bine muzica lor este „altceva”. Un stil inedit, pe care l-au inventat și pe care l-au botezat „happy-hop”. Cum altfel se putea rezuma un refren ca „Vînd fîn, sunt un jupân”? Dacă vă e deja cunoscut, Ca\$\$a Loco, totuși vă mai oferă câteva surprize. Trei băieți bistrițeni care au reușit să aducă ceva nou în muzica ușoară românească, au creat o nouă categorie muzicală în care, de atunci, mai mulți încearcă să intre, dar Ca\$\$a Loco nu este egalat de nici unul.

La prima vedere îi putem recunoaște după accent și înfățișare.

Unul poartă în permanență ochelari (Leonard), unul e ras în cap (Bogdan), iar lui Cosmin nu-i lipsește aproape niciodată pălăria de pe cap. Vin din Bistrița, deși

doar două zile au fost gata două piese. Ce vrem să facem noi e un pic de comedie. Ca să faci comedie trebuie să ai o anumită stare. Nu poți să fii supărat și să-ți iasă ceva ca lumea”, povestesc cei trei faza creației. Au inventat mai multe. Au adus

doar Bogdan e bistrițean get-beget. Formula actuală există din primăvara lui '99. Inițial, trupa s-a numit 2B Free și a fost înființată în urmă cu cinci ani. Ca\$\$a Loco a debutat oficial în noiembrie 1999. Muzica lor se compune din mai multe stiluri. Se face astfel, un fel de fuziune. I-au zis happy-hop. „Happy” pentru că vor să facă lumea să zâmbească, iar „hop” pentru că uneori are ritmul de hip-hop. Dar, în rest, au influențe și din muzica populară britanică și irlandeză, și din rock. Succesul a venit odată cu lansarea piesei „Făt Frumos”.

A fost o nouă culoare în muzica românească și a surprins publicul.

Versurile le scrie Cosmin, pentru că scrie mai frumos, dar le compun împreună. „Lumea are impresia că stăm zile întregi și ne gândim cum și ce să mai scriem. Totul depinde de starea sufletească pe care o avem în momentul respectiv. Recent, ne-am strâns cu toții și n-am putut face nimic. Aveam pitici pe creier. Dar sunt și situații în care în

urmă amuzant, dă prost. Acum există tendința asta, ca toată lumea să se pretindă amuzantă”, califică băieții de la Ca\$\$a Loco concurența lor.

Un public greu de identificat, dar numeros.

În primul rând publicul lor are vârste cuprinse între 10 și 16 ani. Dar sunt și o grămadă de doamne de 50, 60 de ani, care își amintesc cu drag de tinerețe pe piesa „Făt Frumos”. Mai au un segment interesant de public în rândul celor de 24 până la 35 de ani. Ținând cont că nu cântă manele sau alte genuri la modă, muzica lor se vinde destul de bine. Uneori lumea râde de ei pe stradă. „De obicei noi interpretăm niște roluri în videoclipurile noastre. Din cauza asta lumea are impresia că suntem bufoni. Cosmin a fost, la un moment dat, într-o redacție, și cineva i-a zis »Fă-mă să râd«. Oamenii nu înțeleg că e vorba de niște roluri”, se plîng de reacția, uneori, ciudată a publicului. Cu toate acestea le place să fie mediatizați, dar cu măsură. Au prietene, așa că fanele formației n-au prea multe șanse la capitolul amoros. În muzică nu se simt amenințați de nimeni. „Ca\$\$a Loco nu a luat fanii unei alte trupe. Fanii noștri pot fi și fani 3rei Sud Est sau fani manele și viceversa. Uite, am cântat la Pitești pentru 25 de mii de oameni, deci pentru toate categoriile de public, unde am avut mare succes.

o fac prostește. Unora le place jazz-ul, altora nu le stă bine. A începe să fii bufon, din capul locului, e una. Dar a fi serios și a deveni pe

Ne-am înțeles perfect cu ei”, au încheiat convorbirea Cosmin, Bogdan și Leonard.

Selecție de Ștefan Crăsta
(După revista VIVA)

POVESTEA SĂPTĂMÂNII

O copilă bună într-o lume rea

Se povestește, că odată, de mult, în vreme îndepărtată, își trăia ultimele clipe un om sărac și bătrân, bătrân. Și, înainte de a-și da sufletul, îi vorbi fetei lui bune, care-l îngrijise toată viața, cum putuse mai bine, căci de mică, rămăsese orfană de mamă.

– Fata moșului, nu am nici o avere să-ți las, decât această pâine. Am eu credința că, dacă tu vei fi și de acum încolo tot atât de harnică și cinstită, pâinea asta te va îndestula. Cu banii câștigați apoi pe țesăturile pe care le faci, o să poți să te gătești și să te împodobеști, că destul ai îndurat sărăcia ca să mă îngrijești pe mine.

Și nu termină bine ultimul cuvânt, că o lăsa pe biata fată singură pe lume. Și într-adevăr, după câteva zile, cu banii câștigați pentru ceea ce lucrase, fata reuși să-și cumpere o rochie. Și pe urmă o haină groasă. Și tot așa își lua mereu câte ceva nou. Dar vecinii, invidioși de câte și mai câte vedeau frumos la ea și în casa ei, mereu îndestulată, începură să scornească tot felul de vorbe urâte pe socoteala fetei. Și toate aceste scorneli ajunseră până la urechile Marelui judecător. Neliniștit de ce auzise, acesta o chemă la judecată:

– Cum de până acum, copila mea, începu el, nu ai avut nici după ce bea apă și alături de tatăl tău erați cei mai sărmani oameni de aici, iar acum tu izbutești să te îmbraci atât de frumos și nu-ți mai lipsește nimica în casă?

– Preamărite judecător, îi răspunse orfana, în clipa în care a murit tata, mi-a lăsat un codru de pâine și mi-a spus următoarele: „Pâinea aste te va îndestula, cu banii câștigați din țesăturile pe care le faci o să te gătești și o să te împodobеști și tu, că destul ai îndurat sărăcia numai ca să poți să mă îngrijești pe mine”. Așa mi-a spus tata și pâinea asta este tot ce mi-a lăsat.

Neîncrăzător, judecătorul îi ceru codrul acela de pâine. Și într-adevăr, deși rupse o bucată bună, el văzu că din pâine nu părea că ar lipsi deloc, iar gustul ei era tare ciudat.

Convins că bunătatea fără seamăn a fetei fermeca pâinea aceea dăruită de tatăl ei în ceasul din urmă, o mângâie pe nevinovata copilă, trimițând-o la casa ei, iar pe cei ce-o ponegriseră, numai pentru ca erau roși de invidie, fără nici un fel de temeii, în afara răutății lor, îi amenință cu temnița, dacă vreunul ar mai cuteza să spună vreo necuviință pe seama copilei nevinovate.

Și, cum fata, pe lângă că era cinstită și harnică, mai era și frumoasă, judecătorul îi hotărî ca mire pe fiul lui. Și lumea aceea rea plecă de acolo cu capul în pământ; judecătorul, încântat de judecata lui dreaptă, trăi mai departe liniștit, iar cei doi tineri căsătoriți trăiră fericiți până la adânci bătrâneți.

Caricatură de succes la un concurs pe țară

Liceul și Școala Generală „Jankó János” din Tótkomlós a publicat un concurs de caricaturi pe țară, la care și-a înaintat lucrările și un elev din clasa a 10-a a Liceului românesc „N. Bălcescu” din Giula. Conform deciziei juriului, dintre 187 de concurenți Robert Ruja a obținut locul al II-lea pe țară. Robi a primit medalia de argint. Tema concursului a fost: „Atenție, Europa! Vin ungerii!”. Juriul a fost compus din Deák-Fogarasi András, directorul școlii Jankó și Vollmuth Frigyes, renumit grafician. În urma acestui concurs, Robi a primit o diplomă, două cărți și 16.000 de forinți pentru caricatura intitulată „Cățărarea”.

– De unde ai aflat despre concursul de caricaturi?

– Profesoara noastră de desen, Maria Rocsin Farkas m-a informat despre această posibilitate și m-a încurajat să-mi înaintez și eu caricatura. Deoarece îmi place foarte mult să desenez și îmi plac și concursurile, m-am hotărât să-mi încerc norocul.

– Cum te-ai pregătit pentru acest concurs?

– Am vizitat deseori biblioteca școlii ca să citesc, să aflu cât mai mult despre Uniunea Europeană, ca după aceea să-mi fac planuri pentru caricatura mea. La început nu prea am știut ce să desenez, dar am vrut să fac neapărat ceva complet. Am vrut să arăt cât mai mult și despre istoria UE și în același timp să fie reprezentată și Ungaria.

– „Creația” a reușit să fie foarte completă.

– Țările care sunt deja în UE le-am desenat ca stâlpi ai Uniunii, să se vadă cât mai bine importanța, folosul și avantajele integrării. Iar Ungaria, care probabil în viitorul apropiat va adera la UE, se cațără pe o funie la celelalte membre.

– Sandra –

77% din tinerii europeni sunt împotriva războiului

Postul muzical de televiziune MTV Europe a lansat recent, pe nouă site-uri ale stațiilor sale locale, un sondaj în legătură cu războiul din Irak. Încă de la lansarea sondajului, în prima zi s-au primit peste 200.000 de răspunsuri. Iată rezultatele acestui sondaj realizat printre tinerii europeni: 77% din cei chestionați s-au declarat împotriva războiului din Irak, 74% spun că ar fi trebuit să li se acorde mai mult timp inspectorilor ONU, 79% cred că în Irak mai există arme de distrugere în masă, 53% consideră că invazia asupra Irakului ar fi avut loc chiar dacă Saddam și liderii partidului său ar fi plecat în exil, 31% din subiecți sunt convinși că demonstrațiile împotriva războiului pot schimba ceva, iar 74% din tinerii europeni cred că buletinele de știri nu sunt neutre și obiective.

I. K.

Din nou despre matematică

Elevii de la Școala generală din Otlaca-Pustă, care au rezultate bune la matematică, au participat și în acest an la concursul de matematică pe țară „Zrínyi Ilona”.

Dintre cei patru participanți: Roland Balta (cl. a 3-a), Norbert Balta (cl. a 4-a), Csaba Tolnai (cl. a 5-a) și Nicoleta Tóth (cl. a 6-a), cel mai bun rezultat l-a obținut Nicoleta Tóth, ea clasându-se pe locul 137 din cei peste 400 de participanți la categoria ei de vârstă.

Desigur rezultatele sunt modeste, dar având în ve-

dere că săptămânal se predau doar 3 ore de matematică, iar pentru cercul de matematică este asigurată în total o singură oră, noi ne-am declarat mulțumiți de rezultatele obținute.

Luna aceasta la Medgyesegyháza va avea loc concursul pe obiecte al elevilor de la ciclul primar. La acest concurs participă mai multe școli din împrejurimi. Norbert Balta va reprezenta școala noastră la obiectul matematică, și sperăm că va obține un loc fruntaș printre participanți la concurs.

Daniel Negrea profesor

În anul școlar 1952–53 eram student în anul al doilea al Școlii Superioare Pedagogice Apáczai Csere János din Budapesta, secția matematică–chimie. Ca student, am învățat, ca mulți alții, filozofie, deci, ideologie marxist-leninistă. În anul amintit, în programă a figurat, pe lângă altele, și istoria Partidului Bolșevic al Uniunii Sovietice. Într-o lecție am învățat despre noțiunea comunismului militar cam în felul următor. În anii 1918–20, pe timpul intervențiilor străine și războiului civil, Partidul Bolșevic din Uniunea Sovietică a mobilizat toate resursele economice ale țării, pentru a asigura necesitățile armatei, ale frontului. Sensul principal al acestei politici a fost centralizarea totală a producției, și repartizarea planificată a produselor, mai ales raționalizarea drastică a producției agricole, centralizarea repartiției și lichidarea comerțului particular.

Pe vremea studenției mele, predarea marxismului era concepută în două părți. Mai întâi era un curs, respectiv profesorul ținea prelegeri de filozofie pentru toți studenții promoției, iar apoi, în continuare, aveam seminare, pe grupe, unde discutam într-un cadru mai restrâns cele auzite. Seminarul nostru era condus de o colegă de promoție, care înainte de a fi ajuns studentă la institutul acesta fusese învățătoare, undeva, în pro-

Petru Popuța

Amintiri despre „comunismul militar”

vincie. Era deci cu ceva mai în vârstă și mai pregătită decât noi. La seminarul despre care pomenesc, materialul de dezbatere era tocmai cel din titlu, deci „comunismul militar”. Deci, preparatoarea noastră, după ce a intrat în sala de seminar, ne-a salutat, iar apoi ne-a solicitat la discuții, să ne spunem părerile, să discutăm despre cele auzite la expunere. Seminarul a început. Câțiva dintre noi au pus câteva întrebări și au făcut unele observații în legătură cu materialul actual, iar conducătoarea seminarului a reflectat la acestea cu niște propoziții-șablon, corespunzătoare mentalității timpului. Atunci mi-am ridicat și eu mâna. Întrebarea mea a fost scurtă și a țintit o situație actuală:

„Vă rog să binevoiți a-mi spune, stimată colegă, atunci noi acum trăim pe timpul comunismului militar?”

„De ce crezi una ca asta, colegule?” – m-a întrebat surprinsă, dar și iritată.

„Pentru că în vara și toamna trecută, și de prin satele noastre au fost adunate toate produsele, s-a dus de la țărani întreaga recoltă și s-au măturat podurile agricultorilor” – auzind acest răspuns, parcă cineva i-ar fi

dat cu paru-n cap. Șefa de seminar a rămas uimită, și n-a mai știut să scoată nici o vorbă. S-a zăpăcit, s-a bâlâbâit, a început să tușească, s-a făcut foc și pară și i-au dat sudorile. Apoi și-a mai revenit puțin, și-a scos bătăta, s-a șters pe obraji, pe frunte... când soneria a semnalat sfârșitul orei, suprimând situația neplăcută care s-a creat vrând-nevrând. Deci, ne-am dus fiecare la treburile noastre.

Peste vreo două-trei zile, pe coridorul școlii m-am întâlnit cu fostul meu profesor, regretatul *dr. Pálffy Endre*. După ce ne-am salutat, m-a oprit: „Vai, dragă Petrică, ce bine că ne întâlnim! Aud că dumneata pui întrebări provocatoare la seminar.”

„Nu provocatoare, domnule profesor, ci reale.”

„Bine, bine, dar cred că știi și tu că pisatul nu se mănâncă atât de cald, precum se fierbe! Tocmai de aceea te-aș ruga, ca altă dată să te gândești înainte de a vorbi.”

La seminarul următor a venit un nou conducător, chiar în persoana rectorului institutului, care ne-a instruit apoi până la sfârșitul anului cu multă pricepere și tact, fără să mai facă aluzie la „incidentul” pe care l-am avut.

Cu ani mai târziu, când eram student la universitatea din Debrețin, pe la sfârșitul anilor șizeci, l-am întâlnit întâmplător pe stradă. L-am salutat. Plăcut surprins, s-a oprit și m-a privit îndelung:

„Te cunosc... Mi-ai fost student... Te numești... Te numești... P... P... Po... Pop...”

„Popuța” – l-am completat.

„Da, da, Popuța Petru... Mi-ai fost student, seminarist. Seminarist renumit... Dar nu-mi amintesc de ce...”

„Comunismul militar” – l-am ajutat să-l scot din dilemă.

„Da, da acum m-ai adus pe calea cea bună, îmi amintesc deja... Știi la ce m-am

gândit? Ce ai zice dacă am intra în cofetăria din apropiere, să mai discutăm despre cele de demult.”

„Cu plăcere.”

Și așa s-a întâmplat că la o cafea am discutat până noaptea târziu. Am discutat despre acei ani cincizeci, despre situația de atunci, despre situația critică, periculoasă, în care ajunsesem eu atunci la seminar, cu întrebarea mea. Am stat la vorbe până noaptea târziu. La despărțire, mi-a mai zis:

„Să știi că despre întrebările tale, atunci, acolo la seminar, și eu aveam aceeași părere. Cunoșteam la fel de bine situația. Chiar aveam printre neamuri și prieteni câțiva agricultori care au pățit așa cum ai pomenit tu atunci, la seminar. Numai că, pe atunci, nu-ți puteai permite să vorbești deschis despre treaba asta, căci, doar trăiam cu toții în același „comunism militar”.

Două basme de Ion Creangă (1837–1889)

1	2	3	4	5	6	7		
8					9			
10			11		12		13	
14			15			16		
		17			18			
19	20				21		22	
23				24	25			
26			27				28	
		29	30			31		
							32	

ORIZONTAL: 1. Cel mai cunoscut basm fantastic prelucrat de I. Creangă 8. Vrajbă, dușmănie 9. Împărat 10. Povestitor, vorbitor 13. Un fel de suspin 14. Gușă – goală! Piesă mică din lemn sau metal 15. Sac – încălțit! 17. Iarăși 18. Fluviu în Italia 19. O insectă care vara ne face multe neplăceri 22. Apă – tulpure! 23. Astăzi – fără o zi! 24. Unitate de măsură veche (1,271 kg.) 26. Căruță 27. Venind spre noi lua cu sine ceva 29. Bani – amestecați 31. Irele! 32. Primele două litere!

VERTICAL: 1. O frumoasă poveste de factură folclorică 2. Localitate de proporții 3. Rudă apropiată 4. Hrănea, sățuia 5. Cer – dar nu corect! 6. Argon 7. Stat în Sud-Estul Asiei 11. Agață – la Aletea! 12. Animale domestice 17. Pătrunsei (de ex. pe ușă) 20. A-S-A! 21. Vestit sculptor francez (1840–1917) 25. Prepoziție 27. Nume de femeie 28. Veac 30. BeBe!

– ah –

Acțiuni culturale românești din Ungaria în atenția orădenilor

Publicația „FAMILIA română”, revista pentru solidaritatea românilor de pretutindeni din Oradea acordă din totdeauna atenție susținută românilor de lângă frontieră. Ca atare – și în repetate rânduri – au stat în focarul atenției teme privitoare la românii din Ungaria. Ajungând revista și în mâinile cititorilor din Ungaria, aceștia se pot convinge ușor de această atenție susținută. Ea poate fi remarcată și în ultimul număr – dublu – din 2002. Un spațiu evidențiat este rezervat omagierii lui *Emanuil Gojdu* de către românii din Ungaria (de reținut, anul 2002 fusese anul memorial Gojdu). Ca atare, un reportaj amplu rezumă lucrările simpozionului omagial de la

Budapesta și dezvelirea plăcii memoriale. Iar dacă aceste momente festive primesc largă popularitate, atunci se cade ca recenzia de față să se oprească și asupra „monumentului Oradea” al anului memorial. Acesta, de fapt, excelează în economia re-

vistei printr-un amplu rezumat al simpozionului de la Academia Română. Pentru noi însă are o însemnătate mai vie un interviu și documentație tehnică privitoare la refacerea monumentului funerar din cimitirul Kerepesi. Din interviul realizat de *Constantin Mălinaș* cu arhitectul ing. *Mircea Al. Lungu* reies atât fazele lucrărilor de refacere, cât și competența de specialitate, cu care trebuie făcută această muncă delicată, de înalt profesionalism. Așadar, chiar dacă întârziat, cuprinsul numărului în discuție trebuie cunoscut de cât mai mulți români din Ungaria. (Pentru cei interesați putem oferi câteva exemplare din Familia română în caz că ne contactează la redacție.) E. I.

Un posibil panteon al marilor oameni europeni

Există o „memorie colectivă europeană”? Asociația Europartenaire, fundațiile Friedrich-Ebert și Jean Jaurès au efectuat în șase țări un studiu pe tema personajelor istorice preferate ale europenilor. Referințele naționale continuă să câștige teren în mod serios.

Doi istorici francezi, *Philippe Joutard* și *Jean Lecuir*, s-au alăturat asociației *Europartenaire*, asociație prezidată de istoricul *Jean-Noël Jeanneney*, fundației social-democrate germane *Friedrich-Ebert* și fundației *Jean-Jaurès*, legată de Partidul Socialist, pentru a realiza un sondaj pe tema „oamenilor mari din Europa”. Ei doreau să cunoască care sunt personajele istorice preferate ale europenilor, să identifice un eventual „panteon european”, și să reperateze astfel apariția unei memorii colective.

Această vastă anchetă a fost făcută în rândul populațiilor din șase țări – Germania, Spania, Franța, Marea Britanie, Italia și Polonia – și trebuia să aibă drept consecință colocviul intitulat „Despre buna folosire a unor oameni mari din Europa”, colocviu care a avut loc recent, la Paris, la sediul Unesco.

Au fost puse trei întrebări în scopul de a stabili „un prim diagnostic asupra apariției unei memorii comune europene”: una deschisă, fără propunere de răspuns; altele două, închise, cu niște liste prestabilite pe care figurau 28 de personalități istorice vechi, pe de o parte, moderne, pe de alta.

Rezultatele ne fac să credem că formarea unei memorii colective europene, suportul unei identități europene în devenire, nu se va întâmpla într-o singură zi. Fiecare țară pare să fi ajuns în timpul sondajului la un iremediabil tropism național. El privilegiază propriile figuri istorice și ascunde în mod magnific personalitățile străine într-un „panteon” al său particular.

Această preponderență a memoriei naționale este foarte pregnantă în răspunsurile date pentru întrebarea deschisă. Napoleon, figura citată cel mai des în afara țării sale de origine, „personajul istoric care reprezintă cel mai bine iden-

titatea europeană”, primește maximum 5% din voturi în Italia. E adevărat însă că el se situează pe locul III după Romano Prodi și... Silvio Berlusconi. Polonezii și germanii par mai „șovini”. 62% din voturile lor se duc în Polonia către cuplul Alexander Kwasniewski lactualul președinte polonez și papa Ioan-Paul al II-lea, spre deosebire de cancelarul german Gerhard Schröder, care câștigă un procent jenant de 4%.

Abținerea foarte mare la această întrebare deschisă (44%) și preponderența personalităților politice contemporane în opțiunile celor chestionați demonstrează un relativ dezinteres pentru ceea ce ar putea constitui o cultură istorică comună.

Răspunsurile la celelalte două întrebări aduc în prim plan câțiva „mari oameni europeni”, propuși în prealabil de cei chestionați. Dar identificați mai mult ca figuri ale istoriei naționale decât ca personalități europene. Este și cazul lui Napoleon în Spania și în Italia, a lui Cristofor Columb în Franța, sau Carol Quintul în Spania. Leonardo da Vinci, reprezentând Europa Renașterii, face excepție, ca și consensuala Marie Curie.

La nivelul ansamblului răspunsurilor, Winston Churchill și Charles de Gaulle, simboluri ale celui de-al doilea război mondial, fondatorul unei noi Europe, par să fie „marii oameni europeni” cei mai populari.

Absența unui „panteon european”, reflectată de acest sondaj, nu reprezintă imposibilitatea de a fonda o identitate europeană comună. Aceasta ar putea să se constituie independent de o memorie colectivă, uniformizată în prealabil, și în ciuda unei istorii făcute din tensiuni, precum și din schimburi.

Finalmente, învățătura principală care se desprinde din această anchetă este poate această dorință a Europei pe care o exprimă, această voință de a decela urmele unei memorii europene și de „a apropia panteonurile naționale”, în ciuda identităților naționale care rămân încă foarte puternic marcate.

LE MONDE (Franța)

Susținerea presei de limbă română din Moldova

Consiliul Mondial Român (CMR) a lansat o acțiune, prin care își propune să susțină financiar, cu ajutorul românilor din întreaga lume, presa de expresie românească din Republica Moldova. Însă, pentru că la Chișinău cadrul legislativ în vigoare interzice finanțarea directă din exterior a ziarelor, CMR s-a adresat recent românilor cu un apel, prin care le solicită să achite fiecare costul a cel puțin un abonament la unele publicații de la Chișinău, abonamente care urmează a fi donate basarabenilor ce nu și le pot permite.

CMR atenționează românii din întreaga lume că, în condițiile în care guvernarea comunistă de la Chișinău „își concentrează eforturile într-o campanie dură pentru distrugerea ele-

mentului românesc autohton, mai multe publicații, cum ar fi „Lucefărul” sau „Țara”, au dispărut deja de pe piața informațională a Republicii Moldova, iar altele, „Flux” și „Timpul”, fac eforturi disperate ca să supraviețuiască. „În tot acest timp presa rusească înfloresce, mai ales prin suportul Moscovei și al guvernărilor de la Chișinău.

Pentru a rezista acestui atac fățiș împotriva românilor basarabeni, propunem societății românești din întreaga lume să ajute presa românească și anticomunistă de dincolo de Prut să supraviețuiască, mai ales în condițiile în care guvernul român nu pare dispus să se implice, așa cum face cel rus”, afirmă autorii mesajului.

„În acest scop, propunem

ca fiecare român să doneze cel puțin un abonament pe timp de un an, câte unui basarabean sărac. În acest fel vom reuși să contracaram măcar parțial propaganda oficială și politica de rusificare exercitată prin intermediul presei de limbă rusă și vom extinde posibilitățile de informare pentru oamenii simpli care se află numai sub influența presei controlate de puterea comunistă”, se arată în apelul CMR. Ziarele vizate sunt, deocamdată, „Timpul” și „Flux”, redacțiile cărora au fost contactate de Secretariatul CMR.

CMR este o organizație ce întrunește reprezentanți ai românilor din întreaga lume, cu sediul la Atlanta, Georgia (SUA).

BASA-PRESS
(Republica Moldova)

Volum despre minoritățile naționale din Europa

La începutul săptămânii trecute a apărut prima broșură în limba engleză „Minorități Naționale în Europa”. Volumul este o versiune actualizată a publicației în limba germană „Die Volksgruppen in Europa” publicată în anul 2000. Cartea, care a fost concepută ca o lucrare de referință, conține date despre existența, numărul și zonele ocupate de minorități în statele europene. Sunt descrise cele 87 de popoare ale Europei și limbile europene. În carte sunt prezentate și modalitățile și legile care se referă la protecția minorităților etnice. (DIVERS)

Foto: ethnofoto.hu

Valorificarea multietnismului și multilingvismului

Ambasadorul Statelor Unite ale Americii *Pamela Hyde Smith* declară într-un interviu acordat revistei „Timpul” din Republica Moldova că „n-a mai fost într-o altă țară cu atâtea persoane bilingve” și sugerează că autoritățile trebuie să știe a valorifica beneficiile ce decurg din faptul că societatea moldovenească „este una multietnică, multilingvistică și multicul-

turală”. „Ceea ce m-a îngrijorat în Moldova este faptul că am observat că aici nu există un sentiment dezvoltat de cetățenie. După părerea mea, într-o țară tânără, precum Moldova, este foarte important ca oamenii să înțeleagă că cetățenia lor este o parte importantă a identității lor. Aud deseori cum oamenii se identifică cu un grup etnic sau altul, dar foarte pu-

ține persoane vorbesc despre faptul că sunt cetățeni ai Republicii Moldova. Eu i-aș sfătui să lase trecutul toate divizările etnice, lingvistice și istorice care au fost problematice în Moldova și să-și construiască viitorul țării lor”, notează șeful misiunii diplomatice a SUA în interviul publicat în revista „Timpul”.

BASA-PRESS
(Republica Moldova)

Ce zic oamenii de mine

Un cardinal într-o casă
Șezând cu alții la masă,
Întrebă pe oarecine
Ce vorbea cu nerușine
Zicând: – N-azi vorba multă,
Nu tot spori, ci m-ascultă,
tu vei fi știind prea bine
Ce zic oamenii de mine.
– O! zice el, ai un nume
Cam prea defăimat de lume.
Te pun în rând cu nebunii
Și mai vârtos te zic unii
Că ești un bețiv în formă,
Bei până să te adoarmă.
Alți te zic lup cu bărboaie,
Schimbat în piele de oaie.
Și alți în versuri te cântă
Că numa vorba ți-e sfântă,
Iar încolo totdeauna
Ești cu mireanul mai una.
Cardinalul știind bine
Ce vorbește fiecine:
– Ha, ha, ha, râzând îi zise,
Aste crez că nu sunt vise.
Dar de n-ar vorbi neștine
De un cardinal ca mine,
De unul ca tine, Pacală,
Flecar fără de zăbală,
Lumea o să se pornească
Ca să te ponosluiască!

*
Asta, cum zice cuvântul,
Este de când e pământul,
Cel slab, pre cel cu puțință,
Cel prost pre cel cu știință
A-l defăima totdeauna,
Ca câinii cum latră luna.

Către cititori

Priimiți deocamdată
Acestea ce le citiți
Și vă voi da altă dată
Și mai multe, de poftiți.
Că d-alde aceste-n lume
De câte s-au săvârșit,
Fabule, istorii, glume,
N-au niciodată sfârșit.
Dar la orce când începem,
Trebuie să conținem
Și, din câte ne pricepem,
Și pentru noi să oprim.

ANTON PANN

Fabule și istorioare

Critica oamenilor

Un om bătrân oarecând
Tot numai un cal având,
Sui p-al său copilaș
Ș-așa ieșea din oraș.
Pe drum unii din norod
Strigau zicând: – Ce nerod
Că el, bătrân, n-are hal,
Ș-a pus copilul pe cal,
Care este putincios
Să se ducă și pe jos
Și să fi-ncălecat el,
Ce bătrânul auzind
Pe oameni astfel vorbind,
S-a rușinat oarecum
Și puțin mergând pe drum
Pe copilul jos a dat
Și el a încălecat.
Ducându-se dar astfel,
Cu copilul după el,
Auzi pe alții râzând
Și după dânsul zicând:
– Mă! ce bătrân nătărău!
A lăsat pe pruncul său
Ca să alerge pe jos,
Mic și crud, neputincios,
Și nu-l suie după șa,
Că nu este greu așa.
Bătrânul iar auzind
Acestea lumea vorbind,
Puțințel dacă s-a dus,
Și pe copilul a pus.
Deci pe drumul său urmând
Auzi pe alți zicând:
– Mă-ă! mă-ă! ia vedeți
Pe acești nevoiași beți!
Cum s-au pus doi cât un mal
Să deșele bietul cal!
Bătrânul om, vai de el!
Văzând că-l râd și astfel,
După ce s-au depărtat,
De tot au descălecat,
Și pe jos calul trăgând,
Auzi pe alții zicând:
– Uită-te oameni neroși!
Gugumani și ticăloși!
Că un cal voinic de drag
Și de căpăstru îl trag,
Nu încalecă pe el
Încalci bietul băiețel?
Deci ieșind el din oraș
Zise către copilaș:
– E! ai văzut, fătul meu,
Cât este-n lume de greu
Ca să umbli și să faci
La toți oamenii să placi!
Căci tu ai încălecat,
Oamenii ne-au judecat.
Și eu am încălecat,
Lumea iar ne-au judecat.
Și doi am încălecat,
Tot iarăși ne-au judecat.
De tot am descălecat,
Și așa ne-au judecat.

„...crez că istorioare-
le aceste nu vor fi spre
vătămare, deși multe
din ele puteți să le știți și
multe să nu le știți. Eu
mă mulțumesc că am
putut face și atâtă în
ceasurile mele cele va-
cante, decât să le petrec
nimica făcând.”

Cine știe carte are patru ochi

Un țăran tot auzind
Pe unii, alții vorbind:
„Câți știu carte și citesc
Cu patru ochi să numesc”,
A plecat la târg și el.
În desagă cu un miel.
Vându mielu, luă bani
Și merse prin lipscani
De ochi de om întrebând
La ce negustori să vând,
Cu care poate citi,
A scrie ș-a socoti.
Un boltaș l-a auzit
Și după ce l-a poftit,
I-a dat niște ochelari
Ca să vază toate mari.
El dacă i-a așezat
Și-ntr-o carte s-a uitat,
A zis: – Apoi mă căznesc
Ș-uite, nu poci să citesc.
Neguțătorul, ș-alți având,
I le arătă zicând:
– Vezi, ăștia sunt boierești,
Doar vei putea să citești.
El prin ei cum s-a uitat
A zis: – Geabă mi le-ai dat,
Că nu poci citi de loc;
Să vede că n-am noroc.
Boltașul, privind la el,
I-a zis: – Eu mai am un fel
Și crez c-o să poți cu ei.
Dar sunt prea scumpi și nu-i iei.
El zise: – Adu-i încoci.
Fie scumpi, numai să poci.
Dacă i-a dat, a zis iar:
– Și cu aceștia în zădar,
Că, uite, ochii-mi bleojdesc
Și tot nu poci să citesc.
Of! și ce poftă aveam,
Acasă când mă gândeam!
Vânzătorul l-a ntrebat:
– Cum te văz, n-ai învățat,
Și acum te căznești
Pentru întâi să citești?
– Vezi bine, a răspuns el,
D-aceea venii c-un miel,
Că d-aș ști eu să citesc,
De ăștea ce-mi trebuiesc?

Nepotul împrumutat

Unul având un nepot
Sărac și lipsit de tot,
Vine într-o zi la el
Și să roagă-ntr-acest fel:
– Unchiule, bine mă știi
Că n-am coprins, nici moșii,
Bani nu mi-a dat Dumnezeu,
Să negustoresc și eu.
La multe mă cam pricep,
Dar n-am cu ce să încep,
Nădejdi a m-ajuta
N-am decât la dumneata;
De aceea, unchiul meu,
Mă rog ca la Dumnezeu,
Să-mi dai cinci sute de lei,
Ca să fac negoț cu ei,
Ș-în în jumătate de an
Ț-ii răspunz pân' la un ban.
Unchiul său s-a îndurat
La vorba ce l-a rugat
Și mâna sa ardicând
Îi arată sus, zicând:
– Vezi acea oală din cui?
Eu ce am acolo pui.
Caută, și câți găsești,
Numărați să-i priimești.
Nepotul său, bucuros,
A dat pe loc oala jos
Și numărând a găsit
Totma câți i-a trebuit.
Deci, luându-i, a plecat,
De unchiul său ajutat,
Și umblând în sus, în jos,
Să negustorea frumos.
Dar la numitul soroc
Nu s-a dus să-i dea la loc.
Nici unchiul său nu-i cerea,
Lăsând să-i dea când va vrea.
Multă vreme a trecut,
Unchiul său tot a tăcut.
Deci nepotul socotind
C-a uitat, nepomenind,
Să duse la dânsul iar,
Cu aceleași vorbe chiar,
Văitându-se și plângând,
Multe nevoi arătând,
Cu rugăciuni pân' la cer,
Ca și alți săraci cum cer.
Unchiul său cel înșelat
Și d-al doilea rugat
N-a zis nimic, a tăcut,
C-a uitat s-a prefăcut
Și, iar spre cui căutând,
Arată oala, zicând:
– Acolo orcâți găsești,
Ia-i și să negustorești.
Nepotul iar bucuros
A dat oala pe loc jos.
Dar dacă a căutat,
Nimic în ea n-a aflat.
Și cu părere de rău
A zis către unchiul său:
– Unchiule, iar o ardic,
Că nu e în ea nimic.
Deci unchiul său n-a ascuns,
Ci-ii dete acest răspuns:
– Apoi de când ai luat
Într-înșă ai mai băgat
Și ai venit iar să ceri
Ca să găsești și să iei?

Droguri și năcazuri

Tumna în anu aista, în ienuarie, s-or împlinit triizăci dă ani dă când s-o-ntâmplat că agronomușu nost dîn colectivă, on om bun și preceput, dup-o zi pă alta o picat beteag cu inima. S-o dus la doctor, doctoru dăloc l-o trimăs la ispital, dă' d-acolo nu s-o mai întors acasă: n-o-implinit încă nici cincizăci dă ani când l-am înmormântat.

Năcazu-i năcaz, dă' colectiva n-o putut rămâne fără agronomuș, așe că președintele colectivii ș-o văzut dă treabă și, la câteva săptămâni, o și dat d-on bărbat, cu care s-o cunoscut la ceva conferință dă la județ, și s-or și înțales că l-a aduce în sat.

Așe o și fost. Omu nost tare iute s-o-mprețenit cu sătenii, dă' și în colectivă s-o purtat bine, o lucrat cinstit și cu pricepere, nime n-o-avut cu iel nici o problemă.

Eh, dă' nu s-o împlinit nici on jumătate dă an când o-nceput să să zvonească-n sat cum că agronomușu nou tă' cam așe să poartă ca și cum ar fi bat, batăr că la crâjmă numa tare rare uări să băga. Apoi, nu la multă vreme, unii vorbeu cum că

omu nost tă' mai des îș duce acasă băuturi, cumpărate în satele vecine uă în orașele pă inde umbla, și că acasă îș be porțiiie, dă'-ncă și inăctiuane cu cocaină-ș dă, d-aceie îi tă' găimaci la cap aproape tată zuua.

O vinit apoi vreme când tă' mai des să ponosleu oamenii pă iel, nu-ș face lucru cum s-ar cuveni, străga cu ii, le dăde porunci proaște și ce mai știu io ce, și cu asta i-i s-o umplut păharu: președintele, cu chin și vai, ne-o sclobozit dă iel. Bogăt și dăstul că, până la urma urmii, s-o adevărit dăspră omu nost că iel îi on „drogant”, adecate că-i on om beteag, care nu mai poate trăi fără droguri.

Cum zic, tâte aște s-or petrecut amu-s triizăci dă ani, adecate atunci s-o întâmplat întiie uară că io am dat față în sat la noi cu năcazu adus dă droguri. Dup-aceie tă' mai dese uări s-o-ntâmplat că am auzit și am citit dă lucruri d-aște, înt-o măsură uarecare m-o și întăresat treaba asta, dă' apoi, pă cum or trecut anii, în așe măsură s-or sporit „bolile” aște, dă m-o mărș „pofta” dă la iele, nici să știu dă iele n-am mai vrut, cu

gându că până atunci nu-i bai, până tânării dîn juru mneu să țin dăparte dă „leacuri” d-aște.

Numa că, – cu zicala noastă fie spus: „Dă ce te temi, nu scapi”, – așe că nici sātuțu nost n-o scăpat dă pericolu amintit. Îi voarbă că, mai dăunăz, on tânăraș dă gimnaziie o fost prins și dus dă jendari, dăuarece o furat bani, – și d-acasă și dă la hortacii lui dă la iscoală, – pă care i-o teltuțu pă nu știu io ce fel dă droguri băgate în țigări...

Năcazu-i năcaz, rușine-i rușine, dă' uare și cineva că cine-i vinovatu adevărat? Îi una că io nu știu, așe că aista să rămîie gându mneu. Dă' barem lejuitorii dac-ar ști că ce treabă să facă ca, cel puțin păstă alți triizăci dă ani, să ptiară cu tātu dîn viața omenirii tâte drogurile și năcazurile ce umblă cu iele...

No, videț, așe visuri să visază on bătrân dă rându mneu!

Sandu Popa

Anecdote săcuiiești

On ficior săcui, bun dă lucru, pă care tată-so îl iube tare, o vrut să ieie dă nevastă o fată, dăspră care în sat numa dă rău să vorbe, așe că tata tânărului o fo' tare amărât și s-o împotrivit planului pruncului. Dăspră voința ficiorului o știut și on hortac d-a lui care, vrându-i binele, i-o spus:

– *Io te-aș sfătui să-ț iei gându dă la fata aceie, că cu aceie nu-i trăi bine, și nu li amărî nici pă tată-to.*

– *U-oi și lăsa io, zo, nu u-oi luua – ș-o liniștit ista pretenu – că mai bine mă spânzur, dăcât să-l amărăsc pă tata.*

***

On căruțaș, mărgând p-on drum mai lug, i-o vinit sete și s-o băgat înt-on conaliș adânc să-ș potolească oleacă sete. Lângă căruța numa pruncașu-so o rămas. În vreme aceie o ajuns lângă iel on domn, să uita cu drag la o iapă d-a lor, i-o plăcut dă ie, și l-o-ntrebat pă pruncaș:

– *Măi pruncule, nu-i dă vândut iapa asta?*

– *Ba da. Tata dă mai multe uări o zis că, dacă s-ar prezenta cineva s-o cumpere, dăloc u-ar vinde, - i-o spus pruncașu.*

Dă' tumna atunci s-apropiie și tată-so câtă care pruncaș o străgat: – *Hai mai iute, tată, că domnu aista vre să cumpere dă la noi o iapă!*

– *Da' pă care, – l-o-ntrebat tată-so.*

– *D-apu p-aceie care nu traje în ham.*

La una ca asta domnu s-o dus în treaba lui.

***

On părinte săcui, urându-să cu plânsu pruncașului, mănios o străgat la iel:

– *Dăloc te-arunc afară dîn casă, dacă nu pui capăt la plânsu aista!*

– *Aș pune io, tată – i-o răspuns pruncu –, dă' nu știu că inde i-i capātu.*

Am citit că...

Nu știu că cât dîntră tânării d-amu cunosc și înțăleg bine zicala aceie dîn bătrâni cum că „nu numa săracii știu că ce ascunde cracii”? Vă spun io că dă ce-i voarbă. Pă vremuri, când o fată tânără dă sărac să mărita dup-on om bogat, dă' bătrân, atunci i-i să zice zicala asta, înțălegându-să su' asta că fata uă nevasta tânără nu dîn dragoste s-o căsătorit cu moșu, ce dir avere pă care o are, iară moșu dărt-aceie u-o luat dă nevastă pă tânăra aceie ca să aibă ce cota, pă plac, „întră craci”. (Și ungurii au o zicală potrivită la una ca asta, spunându-să cum că „și crapa bătrână linje sare”, adecate că nici oamenii bătrâni nu să sfiesc să facă dragoste cu muieri mai tânăre, când li să vujește să ajungă înt-o situație potrivită...)

No-amu, și dîn zicalele aște doauă, – poate mai sint încă câteva și la noi, dă' și la altele nații, – putem afla cum că, dă când îi lume lume, tăt or fost sărăcoalice care ș-or legat capu cu găzdăcoi, mai tare numa păntu avere uă numa păntu on trai mai bun, uă numa cu gându că bătrănu a muri mai dăvreme dăcât ie, așe că dup-aceie ie a moșteni avere lui. Pilde d-aște aș pute să vă povestesc și dîn sat dă la noi, și dîn țară dă la noi, dă' și dîn lume oamenilor învățaș și cunoscut în tâte colțurile lumii, dă', d-o-camdată, să ne mulțămim cu atăta, că dăloc mi-ț înțăleje și că dirce.

lacă că în zilele trecute am aflat și am

citit înt-on uișag unguresc cum că înt-on uarecare oraș dîn Mexico lejuitorii vreu să aducă o leje noauă, care nu le-ar da voie la nevestele tânăre să să dăsprățască dă moșnejii cu care s-or căsătorit la bătrâneța ăstora. După câte am înțales io dîn cile citite, la conducătorii orașului le-o părut cam ciudat cum că, dîn an în an crește număru dăsprăfirilor dîntră nevestele tânăre și bătrâni bogaț, și că în fața birăimii muierile să apără tă' cam la fel: „Omu ș-o terdut „bărbăfție”. Dîn asta ii or înțales ceie ce-i dă-nțales, și d-aceie s-or gândit la o leje noauă. Ce să vă spun la una ca asta? Facă, dacă le stă-n puțință!

No-amu, în legătură cu asta, mie m-o vinit în minte și o glumă, auzită în tinerete dă la on hortac, care sună cam așe:

– *Dă cât ani iești, moșule? – îl întrebă on tânăr p-on bătrân.*

– *Dă optzăci.*

– *Dă optzăci, și nevasta dumnetale-i numa dă doauăzăci?*

– *Da... da... dă doauăzăci.*

– *Și cum dă v-aț căsătorit? Nu te temi, Doamne ferește, d-o moarte?*

– *Eh, cum m-a fi norocu, – îi răspunde moșu, la care mai adăugasără rāzând: – Dacă moare, vine alta!*

Gluma-i glumă, adevăru-i adevăr, ctiar ș-atunci când dîn adevăr să face glumă, uă întors. Nu-i așe?

Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Glume

La on ispital, dup-o operație, doctoru mere la beteag și-i spune:

– *Am doauă vești păntu dumneata: una re și una bună. Cu care și-ncep?*

– *Cu ce re - îl cere beteagu.*

– *D-apu ce re îi că, dîn greșeală, ț-am amputat picioru sânătos.*

– *Ș-atunci care-i veste ce bună?*

– *Veste me bună-i cum că picioru cel beteag să tāmădește mai iute dăcât cum am fi putut crede.*

***

Tata lui Ionuț, răscolat, îi spune ficiorului lui:

– *Dăuarece te-ai însurat fără învoire me, dă la mine n-ai să vezi nici on grițar! Păntu mine tu iești mort!*

– *Bine, tată – îi răspunde Ionuț –, dă' atunci dă-m barem bani dă înmormântare!*

***

La o fabrică Ion Bun să cere dă la șefu lui:

– *Domnule director, aș vre să mă duc mâne la înmormântare soacrii mele.*

– *Eh, pretene – zice directoru răsufând una –, cine n-ar vre să-ș îngroape soacra?*

***

– *Tata și cu bace Vasile, vecinu dă păstă drum, s-or dușmănit tată viața, dă' amu s-or împăcat p-o viață, – să laudă Ionuț câtă on hortac.*

– *Asta-nsamnă c-or îngropat trecutu? – îl întrebă ista.*

– *Nu tumna așe! L-or îngropat pă bace Vasile – vine răspunsu.*

Fotbal

Meciul cu Danemarca nu a rămas fără consecințe

Război în fotbalul românesc

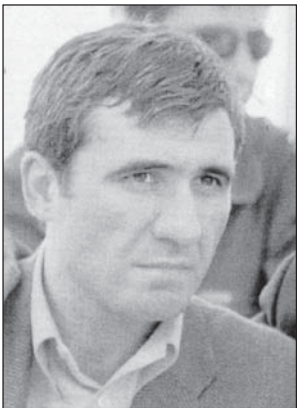
Nici măcar nu apăruse scrierea „România-Danemarca 2:5” din numărul trecut al *Foii românești*, când evenimentele au luat o cotitură neașteptată în fotbalul românesc. Toată lumea presupunea că înfrângerea rușinoasă va avea consecințe grave, nimeni nu se gândea însă că cineva va cuteza să aducă acuze (și) la adresa conducătorilor Federației Române de Fotbal, care până acum în situații de criză au rămas neatînși. Cel care a spart tăcerea, criticându-i pe președintele Federației Române de Fotbal (FRF), *Mircea Sandu*, și mai ales pe șeful Ligii Profesioniste de Fotbal, *Dumitru Dragomir*, a fost nimeni altul decât *Gheorghe Hagi*. Discuțiile tot mai aprinse au avut o miză tot mai mare, după ce Bosnia-Herțegovina a învins la Copenhaga reprezentativa Danemarcei, readucând pentru România speranțele calificării la Campionatul European din 2004.

Eșecul comentat și de politică

După ce *Anghel Iordănescu*, neoficial, și-a înaintat demisia imediat după terminarea meciului cu Danemarca, toată lumea credea că în numele jucătorilor, „Generalul” își va asuma responsabilitatea eșecului. Nu s-a întâmplat însă numai atât. La mijlocul săptămânii trecute în presa din România apăreau declarații, care ne făceau să credem, că din „afacere” nu vor scăpa nevătămați nici liderii FRF. Implicându-se și secretarul general al partidului de guvernare, *Cozmin Gușă* a spus că „demisia lui Iordănescu este binevenită, dar nu ar trebui să fie unică. Ar fi bine ca și alți conducători din fotbal să facă la fel”.

Hagi a dat cu pumnul în masă

Gheorghe Hagi parcă aștepta asemenea cuvinte de îmbărbătare. Cel mai bun jucător român al tuturor timpurilor a declarat în mai multe rânduri, că

Gheorghe Hagi

șefii federației au trăit pe spațele generației de aur a Naționalei. El a mai adăugat că timp de 12 ani rezultatele au fost făcute de antrenori și jucători și nu de șefii FRF, care au lăsat ca întrecerea internă să ajungă la pământ, blatul să devină un fenomen obișnuit, iar din cauza murdărilor lui, nu mai apară talente, așa cum se în-

tâmpla înainte. Într-o emisiune televizată, președintele FRF, *Mircea Sandu* a replicat. „Nașul” a spus că problemele campionatului intern nu-i aparțin, acestea intrând în competența Ligii Profesioniste de Fotbal, iar la capitolul performanțe, a enumerat milioanele de dolari, pe care le-a produs în calitatea de șef al Federației. Se pare că la acest punct a intrat în vizor și

Mircea Sandu

președintele Ligii, *Dumitru Dragomir*, care și-a ales o singură tactică, cea a contraatacului. În același talk-show, prezentat în direct pe un post comercial TV, n-a ezitat să-l caracterizeze pe Hagi ca pe un om care „nu știe să vorbească”, făcând aluzie clară la calitățile mentale ale fostului selecționer, într-adevăr reținut dacă era vorba de orice fel de declarație.

Iordănescu rămâne „Generalul” Naționalei

De la acest moment s-au dărâmat toate zidurile taburilor. Nimeni nu mai vorbește despre motivele pierderii meciului tur cu Danemarca, cu atât mai mult s-a lansat o polemică, în urma căreia după declarațiile tot mai multor jucători ai generației de aur, presa sportivă i-a numit drept „mizerabili” pe cei doi șefi ai Ligii și Federației. Între timp „Nașul” avuse o întâlnire la Snagov cu *Anghel Iordănescu*, care nici până la acel moment nu și-a înaintat demisia în scris. Fiind convins de argumentele lui *Mircea Sandu*, *Iordănescu* s-a răzgândit,

continuitatea la Națională fiind mai importantă decât demisia de onoare.

Jucătorii Naționalei îl susțin pe Hagi

Elanului manifestat de Hagi în lupta împotriva șefilor FRF, i s-au alăturat și alți fotbaliști de prestigiu. Atacantul formației spaniole *Alaves*, *Adrian Ilie* a spus că în urma eșecurilor „să nu mai fie schimbați doar antrenorii și jucătorii”. Legat de acuzațiile formulate de Hagi, cum că *Mircea Sandu* și *Dumitru Dragomir* ar fi compromiși, „Cobra” a declarat că toți au știut că au existat blaturi și că cine le-a tolerat. *Cristi Chivu* lovește dur mafia fotbalului românesc, apărându-l pe Hagi. Jucătorul lui *Ajax Amsterdam* a declarat gazetei *ProSport*: „Nu mai vreau să tac... pentru că noi avem de suferit dacă ne ținem gura închisă. Până acum am

Dumitru Dragomir

tăcut, am zis să nu stricăm atmosfera, dar nu se mai poate. Lumea trebuie să afle exact ce se petrece, ca să nu ne condamnă. Nu noi suntem vinovații”.

Cam acestea sunt dezbătuțele în fotbalul românesc, fiind la locul ei observația, cum că iar nu se discută de fotbal, ci despre structuri și persoane. Cert este însă că în ultimii câțiva ani în fotbalul românesc s-a creat o ierarhie adevărată de șefi și patroni, care în speranța unor venituri au transformat fotbalul, poate mai mult decât în orice altă țară, într-o industrie în care calitatea jocului și jucătorii au ajuns pe locul secund. Fotbalul românesc trece prin faza inevitabilă a purificării. Să vedem dacă va reuși, să vedem dacă tânărul *Cristi Chivu* va avea dreptate, referindu-se la puterea pe care o dețin conducătorii fotbalului din România: „Interesele sunt prea mari și prea multe. Clanul ăsta al sicilienilor nu mai poate fi oprit. S-a întins pretutindeni, a acaparat tot”.

Tiberiu Boca

Tenis de masă

Două medalii de aur pentru România

Otilia Bădescu la începutul carierei sale

România a obținut la sfârșitul săptămânii trecute două medalii de aur la Campionatul European de tenis de masă de la Courmayeur (Italia). Sâmbătă, *Otilia Bădescu* a reușit să învingă cu 4-3 în finala disputată cu chinezoaica de naționalitate italiană *Wenling Tan-Monfardini*. Cuplul *Mihaela Steff* (România) - *Tamara Boros* (Croatia), campion european en-titre, și-a menținut supremația continentală, învingând duminică, cu scorul de 4-2, perechea maghiară *Bátorfi Csilla* - *Tóth Krisztina*, în finala

probei de dublu. La finalul Campionatului European, în clasamentul pe medalii, România a ocupat locul al treilea, cu două medalii de aur și două de bronz.

Otilia Bădescu a oferit cea mai frumoasă surpriză românească a Campionatelor Europene din Italia. La 32 de ani, *Otilia* și-a demonstrat clasa de mare jucătoare într-un meci de infarct, pe care l-a câștigat în ultimele minute, deși adversara sa, *Wenling Tan-Monfardini*, a fost o surpriză „neplăcută” pentru toate europencele intrate în competiție. *Otilia Bădescu* a învins la capătul a șapte seturi de emoții de excepție, 4-3 (8-11, 11-6, 11-6, 7-11, 7-11, 11-6, 12-10). În setul decisiv, *Bădescu* a reușit să întoarcă rezultatul de la 3-7. A ajuns la 10-8, având două mingi de meci, dar „italo-asiatică” a egalat. Nu a ratat însă a doua șansă. „Pe finalul meciului, mi-am adus aminte de finala pierdută în urmă cu 15 ani, la

CE de la Paris, și mi-am spus că nu am voie să ratez a doua șansă. M-am concentrat și am câștigat”, a declarat *Otilia Bădescu*, la sfârșitul meciului. Jucătoarea de tenis, care de altfel evoluează într-un club din Ungaria, pe lângă medalia de aur la simplu a mai cucerit și medalia de bronz în proba de dublu mixt, alături de polonezul *Lucjan Blaszczyk*. *Mihaela Steff* a câștigat turneul european, alături de croata *Tamara Boros*, în proba de dublu. În proba feminină pe echipe, reprezentativa României a obținut medalia de bronz. Până pe data de 5 aprilie, singurul titlu european la individual din istoria tenisului de masă românesc fusese câștigat în 1966, la Londra, de *Maria Alexandru*.

Ștefan Crăsta

Formula-1

Haos la Interlagos

În Brazilia nu este o noutate dacă plouă, dar întâlnirea de duminică cu greu poate fi calificată drept o competiție. Ploaia și la antrenamente, însă la concursul de duminică ploaia torențială a făcut ca startul să fie amânat cu un sfert de oră, și chiar și atunci s-a putut porni cursa numai în spatele safety car-ului. Concursul s-a derulat liber, doar în perioade foarte scurte, iar în prima dintre acestea *Barrichello* a fost nevoit să cedeze prima poziție. Cel mai periculos punct al circuitului de la Interlagos a fost Curva do Sol, adică Curba Soarelui. În această curbă nu mai puțin de cinci piloți - *M. Schumacher*, *Wilson*, *Pizzonia*, *Verstappen* și *Button* - și-au pierdut controlul asupra mașinilor. Concursul inițial are 71 de tururi, dar de

această dată organizatorii au scos drapelele cu carouri după turul al 54-lea. Chiar și acest concurs prescurtat a durat aproape două ore, iar safety car-ul a intrat de patru ori. Dintre cei 20 de piloți, numai 10 au reușit să facă față condițiilor deosebit de grele. Unul dintre motivele accidentărilor a fost că echipele și-au adus numai cauciucuri intermediare. Mare minune este că nici un pilot nu a suferit un accident mai grav. „Tragedia” lui *Barrichello* a fost că pe teren propriu i s-a epuizat combustibilul cu două ture înainte de capăt.

Rezultatul final de la Interlagos

1. Räikkönen, 2. Fisichello, 3. Alonso, 4. Coulthard, 5. Frenzen, 6. Villeneuve. MIC

ROMÂNIA

Luni 14 aprilie

6.00 Jurnal de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 8.15 Teleshopping (R) 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.30 Bravo, bravissimo! (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Spectacolul lumii 14.00 Pro patria 14.55 Jurnal 15.00 Kronika 16.30 Sănătate pentru toți! 16.55 Serial. Dragoste și răzburare 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Iartă-mă! 20.00 Serial. Om bogat, om sărac 21.00 Cafeneaua politică 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniști 23.30 51% Europa (R) 24.00 Iartă-mă! (R) 1.00 Jurnal (R) 2.00 Serial. Magnum 3.00 Profesioniști (R) 4.00 Cafeneaua politică (R) 5.00 Tezaur folcloric (R).

Marti 15 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Iartă-mă! (R) 10.50 LiMuzica (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzburare 12.10 Interes general 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Puncte cardinale 14.00 Vector III 14.55 Jurnal 15.00 Kronika 16.00 Serial. Justiție militară 16.50 Serial. Dragoste și răzburare 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Film. Fanny Kemble 21.05 Seară bună! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Cu ochii-n 4 23.00 Film. Tonul despre Adam 1.00 Serial. Magnum 3.00 Puncte cardinale (R) 3.30 Cu ochii-n 4 (R) 4.00 Vector III (R) 5.00 Corect! (R) 5.05 Seară bună! (R)

Miercuri 16 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Profesioniști (R) 10.50 Cu ochii-n 4 11.25 Sănătate pentru toți 11.55 Fotbal: UTA-Poli AEK Timișoara 14.00 Bucuriile muzicii 14.55 Jurnal 15.00 Panorama 16.00 Fotbal: Ceahlăul Piatra-Neamț-Steaua 18.00 Jurnal 19.00 Film. Îndrăgostit pe viață 20.55 Seară bună! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Nocturna artelor 23.30 Film. Frica de trecut 1.10 Jurnal 2.10 Serial. Magnum 3.10 Sănătate pentru toți (R) 3.35 Descurcă-te singur (R) 4.05 Bucuriile muzicii (R) 5.00 Seară bună! (R).

Joi 17 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Nocturna artelor (R) 10.50 Auto-club (R) 11.20 Tezaur folcloric 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Europa începuturilor 14.00 Ex Libris 14.55 Jurnal 15.00 Convingeri 15.30 Panorama 16.00 Serial. Justiție militară 16.50 Serial. Dragoste și răzburare 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 18.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 19.00 Film. Puterea iertării 20.45 Seară bună! 21.50 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Retrospectivă 23.00 Film. Walker 0.35 Europa începuturilor (R) 1.05 Jurnal 2.00 Serial. Magnum 3.00 Ex Libris (R) 4.00 Interes general 4.50 Reflecții rutiere (R) 5.00 Seară bună (R).

Vineri 18 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Bună dimineața, România! 9.10 Corect! 9.15 Teleshopping 10.00 Teledicționar (R) 10.50 Clubul de comedie (R) 11.20 Serial (R). Dragoste și răzburare 12.10 Corect! 12.15 Serial. Pasiuni 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Drepturile omului 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Jurnal 15.00 Convingeri 16.00 Interes general 16.50 România politică 17.10 LiMuzica 17.45 Desene animate 18.00 Jurnal 19.00 Bine ai venit la nunta ta! 20.00 România 1 ... și strada 21.00 Serial. Criminaliști 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna 0.30 Spectacolul lumii 1.00 Jurnal (R) 2.00 Serial. Magnum 3.00 Drepturile omului (R) 4.00 Taverna (R).

Sâmbătă 19 aprilie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Desene animate 8.00 Aventuri cu Lilipufi 9.00 Auto Club 9.30 Teleshopping 9.45 Casa mea 10.15 Debut 50 plus 11.00 O vedetă populară 11.45 Spectacolul lumii 12.15 Istorie polemică 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Multumesc! 15.00 Formula 1. Calificări. Marele Premiu al statului San Marino 15.00 Teledicționar 16.00 Fotbal: Steaua-F.C. Argeș 18.00 Jurnal 19.00 Surprize, surprize 20.00 România 1 ... și strada 20.05 Surprize, surprize 21.00 România 1 ... și strada 21.05 Surprize, surprize 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Formula 1 (R) 22.20 Film. Ultimul telefon 24.00 Marele jazz 1.00 Jurnal 2.00 Casa mea (R) 2.30 Auto-club (R) 3.00 Corect! 3.05 Debut 50 plus (R) 3.55 Istorie polemică (R) 4.40 O vedetă populară 5.25 Teleshopping.

Duminică 20 aprilie

6.00 Universal credinței 8.00 Desene animate 9.00 Tip-Top, Minitop! 9.30 Mesajele de Paști 10.00 Viața satului 11.00 Tezaur folcloric 12.00 Ultima ediție 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Studio Formula 1 13.55 Formula 1 Marele Premiu al statului San Marino 16.00 Fotbal: F.C.M. Bacău-Rapid 17.50 Tragerile Loto 6/49 și Noroc 18.00 Jurnal 18.50 Agenda Europeană 19.00 Film. Legea pământului 21.25 Clubul de comedie 22.00 Jurnalul de noapte 22.20 Minutul 91 1.05 Crime în cetatea filmului 1.00 Jurnal 2.00 Ultima ediție (R) 3.00 Fotbal (R) 4.50 Puncte cardinale (R) 5.20 Clubul de comedie (R).

TVR

Luni 14 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Piersic show (R) 9.30 Veni, Video, Vici! 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Călătorind prin țară 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Camera de gardă 15.30 În spatele ruletei 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Atlas (R) 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 În jurul lumii 18.00 Serial. Miracole 19.00 Ruleta rusească 19.35 Serial. În fața instanței 20.30 Teleshopping 21.00 Sport plus 22.30 Film. Planeta întunecată 0.05 Atenție, să cântă! (R) 1.30 Serial (R). Locuință pentru doi 2.00 Volei (R) 3.30 Serial (R). În fața instanței 4.15 TVM Mesager 5.00 Ruleta rusească (R) 5.30 Teleshopping (R).

Marti 15 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Generația@R 8.30 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Postul la catolici 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Călătorie la pas 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 În spatele ruletei 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Insolit 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 În jurul lumii 18.00 Serial. Miracole 19.00 Ruleta rusească 19.30 eForum 20.30 Teleshopping 21.00 Film. Concurs 22.45 Teatrul. Frumozii nebuni ai marilor orașe 0.45 În jurul lumii (R) 1.15 Aleea cu Ghimpi (R) 1.30 Serial (R). Locuință pentru doi 2.00 Film (R). Planeta întunecată 3.35 Insolit (R) 4.00 În spatele ruletei (R) 4.15 TVM Mesager 5.00 Ruleta rusească (R) 5.30 Teleshopping (R).

Miercuri 16 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 eForum 8.30 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Documentar 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Eco-magazin 15.30 În spatele ruletei 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Pieton/Automobilist 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 Minunățiile Europei 18.00 Serial. Miracole 19.00 Ruleta rusească 19.35 Monitor 20.30 Teleshopping 21.00 Film. Copland 22.50 Eurofotbal 23.50 Serial. Speranțe și împliniri 0.45 Minunățiile Europei (R) 1.15 Serial (R). Locuință pentru doi 1.45 Film (R). Concurs 3.25 Serial (R). Speranțe și împliniri 4.15 TVM Mesager 5.00 Ruleta rusească (R) 5.30 Teleshopping (R).

Joi 17 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Monitor (R) 8.30 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Club Aventura 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 În spatele ruletei 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 Puls 2003 1 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 Documentar 18.00 Serial. Miracole 19.00 Ruleta rusească 19.30 Europa - pur și simplu 20.30 Teleshopping 21.00 Film. Restaurație 23.00 Generația@ 24.00 Serial. Tărâmul dezmoșteniților 0.50 Documentar (R) 1.15 Serial (R). Locuință pentru doi 1.45 Film (R). Copland 3.25 Serial (R). Tărâmul dezmoșteniților 4.15 TVM Mesager 5.00 Ruleta rusească (R) 5.30 Teleshopping (R).

Vineri 18 aprilie

6.00 Poesis 6.05 Serial (R). Miracole 7.00 Desene animate 7.30 Eurofotbal (R) 8.30 Tonomatul DP 2 9.45 Teleshopping 10.00 Știri 10.15 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 11.05 Poesis 11.15 Documentar 11.45 Serial. Locuință pentru doi 12.15 Club Art 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Andromeda 15.45 Teleshopping 16.00 Știri 16.15 În spatele ruletei 16.30 Veni, Video, Vici! 16.45 Serial. Tineri și îndrăgostiți 17.30 Cu taxiul prin orașele lumii 18.00 Serial. Miracole 19.00 Ruleta rusească 19.30 Serial. Central Park West 20.30 Teleshopping 21.00 Ferestre spre cer 22.40 Gloria Dei cantores (I) 23.00 Piersic show 1.00 Documentar (R) 2.00 Film (R). Restaurație 4.00 Veni, Video, Vici! (R) 4.15 TVM Mesager 5.00 Ruleta rusească (R) 5.30 Teleshopping (R).

Sâmbătă 19 aprilie

6.00 Serial (R) Miracole 7.00 Tradiții 7.30 D'ale lu' Mitică (R) 8.30 Călător prin lume 9.30 Program pentru copii 9.50 Lumea lui Chiț-Chiț 10.35 Desene animate 11.00 Arca lui Noe 11.30 Răscruți 12.00 Știri 12.10 Țara de piatră 12.40 Serial. Vecinul meu, stăpânul meu 13.10 Serial. Tineri și îndrăgostiți 14.00 Serial. Familia mea 14.30 Atenție se cântă 16.00 Știri 16.15 Aleea cu Ghimpi 16.30 Serial. Nightman 18.00 Serial. Miracole 19.00 Iubiri celebre ale sec. XX 19.30 Serial. Farmece 20.30 Teleshopping 20.45 Atlas 21.00 Film. Biblia: Sfântul Pavel 22.30 Gloria Dei cantores (II) 22.50 Repere sacre 24.00 Remix 1.00 Iubiri celebre ale sec. XX (R) 1.30 Serial (R). Familia mea 2.00 Film (R). Biblia: Sfântul Pavel 3.30 Călător prin lume (R) 4.30 TVM Mesager 5.00 Răscruți 5.30 Teleshopping (R) 5.45 Atlas (R).

Duminică 20 aprilie

6.00 Serial (R) Miracole 6.55 Teleshopping 7.10 Medalion de interpret 7.30 Ferma 8.30 Imperiul elefanților 9.30 Desene animate 10.35 Desene animate 11.00 Serial. Mărul lui Newton 11.30 Ferestre spre cer 12.40 Serial. Vecinul meu, stăpânul meu 13.10 Serial. Tineri și îndrăgostiți 14.00 Serial. Familia mea 14.30 Serial. Nightman 16.00 Știri 16.10 Aleea cu Ghimpi 16.30 Serial. Saint Tropez 18.00 Serial. Miracole 19.00 Iubiri celebre ale secolului XX 19.30 Serial. Farmece 20.30 Teleshopping 20.45 Atlas 21.00 Floarea din floare 22.30 Serial. Dosare clasate 23.30 Serial (R). Nightman 1.00 Documentar (R) 1.30 Serial (R). Familia mea 2.00 Floarea din floare (R) 3.30 Imperiul elefanților 4.30 TVM Mesager 5.00 Cronici votive (R) 5.30 Teleshopping (R) 5.45 Atlas (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

14 APRILIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

15 APRILIE, MARTI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

16 APRILIE, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

17 APRILIE, JOI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

18 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

19 APRILIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Eva Iova)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunării baptiste 14.45: Party Time - magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” - magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

20 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

16 aprilie 2003 (mtv ora 14.20)
Reluare: 19 aprilie 2003 (m2 ora 11.10)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română, de această dată va va călăuzi la Micherechi și la Bichișciaba. În octombrie a izbucnit un incendiu în biserica ortodoxă din Micherechi. După estimarea pagubelor s-au și apucat de refacerea iconostasului afectat de foc. Lucrările au ajuns aproape de finalizare. În cadrul programului va mai conduce la o familie românească din Ciaba. Soțul este cunoscutul antrenor Silviu Iorgulescu, care, împreună cu soția sa, ne va povesti cum s-a acomodat în Ungaria.

Realizator: Tiberiu Boca

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 17.00-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 14 aprilie 2003

16.30-16.45 Zona IT 16.45-17.30 Teleaudiența 17.30-18.00 Știri regionale 18.00-18.35 Preluare de pe Jurnal Canal România 1 18.35-19.00 EVAntai.

Marti, 15 aprilie 2003

16.30-17.30 Universul culturii 17.30-18.00 Știri regionale 18.00-18.35 Preluare de pe Jurnal Canal România 1 18.35-19.00 Banatica (emisiune în limba germană).

Miercuri, 16 aprilie 2003

16.30-17.00 Rural XXI 17.00-17.30 Meleaguri de cântec 17.30-18.00 Știri regionale 18.00-18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35-19.00 Banatica (emisiune în limba maghiară).

Joi, 17 aprilie 2003

16.30-17.00 Economia Încotro? 17.00-17.30 Lege pentru toți 17.30-18.00 Știri regionale 18.00-18.35 Preluare de pe Jurnal Canalul România 1 18.35-19.00 Banatica (emisiune în limba sârbă).

Vineri, 18 aprilie 2003

16.30-17.00 Clubul vineri 17.00-17.30 Pe fază 17.30-18.00 Știri regionale 18.00-18.35 Preluare Jurnal Canalul România 1 18.35-19.00 Magazinul copiilor.

Sâmbătă, 19 aprilie 2003

16.30-17.30 În prelungiri 17.30-18.00 Știri 7x7 18.00-18.35 Jurnal de pe Canalul România 1 18.35-19.00 Cîntecul de acasă.

Duminică, 20 aprilie 2003

16.30-17.00 La Izvoare 17.00-17.30 Pro și contra 17.30-18.00 Spiritul vremii 18.00-18.35 Preluare Jurnal de pe Canalul România 1 18.35-19.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Internet aproape pe gratis!

De la 625 Ft brut pe luna, cu tarife subventionate de stat!

Bichischiaba Metáv Pont,
Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero
tiszarnt

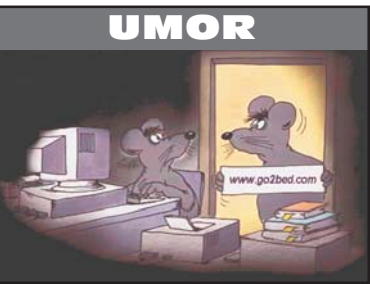

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24 pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro
e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00401-3142118

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 59-430552, Fax: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net

- muzică - știri locale și BBC - emisiuni pentru orice vârstă
Ascultăți RVE non stop și pe Internet la:
<http://www.rve.net>

TRANS WORLD RADIO - ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15-21.45

SW 31 și 49 m - vineri: 18.30-18.45 - sâmbătă: 18.00-18.45 - duminică: 18.30-18.45

O zi în care Aradul a indicat direcția

(Urmare din pag. a 3-a)

Pornind de la Fagure, ca celula primară și de la Cuvânt, ca expresie primordială, artistul dezvoltă la infinit cele două motive, asociindu-le cu alte simboluri sau modificându-le sensul, păstrând în toate variațiunile marca de stil – o pictură în aparent simplă: culori străvezii, curate, forme geometrice clasice: punctul, cercul, triunghiul, simbolistica creștină: peștele, pâinea, cupa cu conținut roșu. Toate acestea îndeamnă privitorul să urmeze mental calea deschisă de artist prin picturile sale. Aceiași îndemn îl primește privitorul oprindu-se în fața obiectelor artistice, când o mașină de scris, o presă de hârtie sau o piramidă din lemn ne atrage atenția asupra perenității omului pe Pământ. Iar figurile omezești stilizate sunt fie îngeri, fie îngeri căzuți, precum zidarii meșterului Manole.

Expoziția captivantă (care poate fi vizitată până la 30 aprilie) a fost un îndemn la meditație și un imperativ de a vizita iarăși și iarăși expoziția. Mai cu

seamă că programul zilei și organizatorii ne-au invitat din nou la o plimbare.

Plimbare pe malul Mureșului

Ca atare, întregul alai s-a pus din nou în mișcare, plimbându-se pe un vânt neprietenos spre Piața

pitoresc chiar foarte atractiv.

Expoziția de fotografii și cărți a fost prezentată de poetul Vasile Dan. Ca erudit cărturar și publicist, Vasile Dan a apreciat lucrările fotografului, care a realizat o veritabilă monografie ilustrată a orașului, surprinzându-i cele mai pitorești detalii, cele mai reprezen-

Ștefan Oroian a ținut o adevărată laudatio la adresa artistului

„Erkel”, la una dintre cele mai pitorești clădiri ale orașului. Acolo, la etaj, un spațiu de expunere nu prea atractiv a dezvoltat în schimb o priveliște de un

tative perspective. Dar poetul a vorbit și despre „tipar-nițele” orașului, despre cultura cărții, despre șantierul literar-artistice ale Aradului. Artistul fotografic Virgil Jireghie a oferit cele mai reprezentative imagini ale orașului de pe Mureș: bulevardul principal cu palatele sale impunătoare, unghere ascunse dintr-o străduță dosnică, detalii ale unor turnuri sau portaluri, ca adevărate capodopere ale genului. Iar pe două măsuțe, cărți reprezentative pentru creația literar-artistică a scriitorilor, poezilor și ziariștilor din orașul înfrățit.

Expoziția captivantă a fost un îndemn la meditație

În ciuda spațiului aglomerat, numeroasa asistență și-a aflat timp și loc de discuție, de apreciere a lucrărilor, de schimb al unor păreri. Cu această ocazie oaspeții din România au putut fi salutați și de Traian Cresta, președintele AȚRU, care a felicitat artiștii și a salutat cordial oficialitățile celor două orașe, îmbrățișând pe mulți dintre ei ca pe vechi prieteni dragi.

Ziua când românii aveau cu ce se mândri

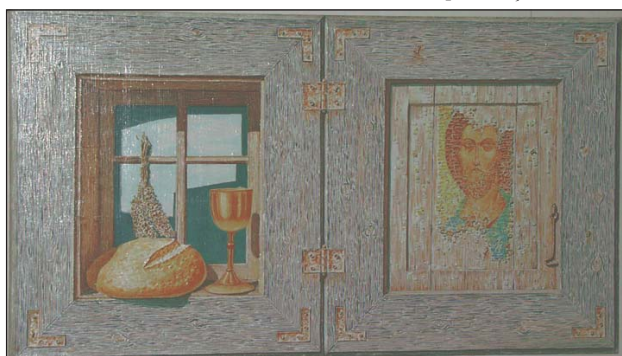
Dar cu aceste trei momente culturale „Ziua” încă nu s-a terminat. Urma încă un forum internațional, la care oratorul festiv fusese Otto von Habsburg, președintele Uniunii Paneuropene. Nu e cazul aici, și acum, să comentăm consfătuirea doar în limita tematicii din titlu. Căci prin participarea activă a ambasadorului României la discuții, accentul a căzut iarăși pe legătura dintre cele două țări. Salutând asistența în limba maghiară, Ambasadorul Călin Fabian și-a ținut apoi alocuțiunea în limba

engleză, optând pentru cauza unor relații de bună vecinătate în permanentă dezvoltare.

De fapt, în spiritul acestor cuvinte a decurs programul întregii zile. Componența delegației din România a dovedit ce spiritualitate înaltă și ce diversificare artistică reprezintă Aradul în zilele noastre. Cu toții au dovedit cât de europeni (trebuie) să devină europenii: viceprimarul Bognár Levente a tradus în repetate rânduri din maghiară în română și invers, primarul Dorel Popa s-a adresat diplomaților străini direct în limba engleză, un muzeolog s-a întreținut cu pictorul olandez în limba germană și într-un colț am auzit vorbindu-se limba franceză...

În orice caz, Primăria orașului Giula și organizatorii au știut bine cât are de câștigat orașul, organizând o astfel de „zi a Aradului”. În plus: vinerea trecută a fost numai primul act – de cultură – al unei piese care va fi urmată și de alte acte constructive ale acestei colaborări.

Foto: Rita Păcș
Text: Edda Illyés

Onisim Colta: Fereastră

Expoziția de fotografii a lui Virgil Jireghie a fost prezentată de poetul Vasile Dan

FOAIA
românească
11 APRILIE 2003
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Rita Păcș. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec postal. Abonamentele în anul 2003: 3 luni 780 forinți; 6 luni 1560 forinți; 1 an 3120 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.